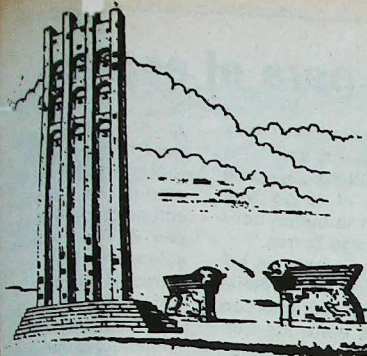

VULSUS SARDARABAD

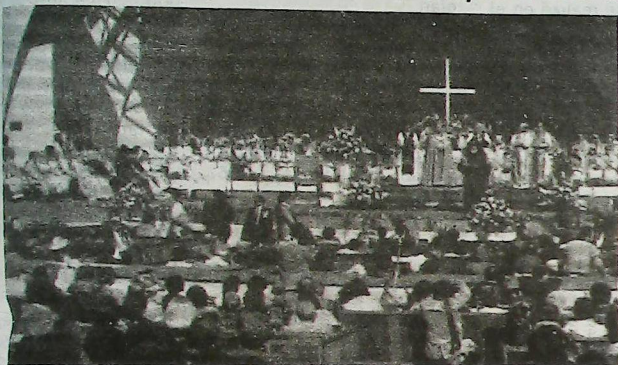
BUENOS
AIRES
AÑO XIII
N° 484
Miércoles
18
de
noviembre
de
1987

LA EXPRESION DEL PENSAR DEMOCRATICO DE LAS COLECTIVIDADES ARMENIAS DE SUDAMERICA
PRIMER PERIODICO ARMENIO DE SUDAMERICA IMPRESO EN SISTEMA OFFSET

El Catolicós de todos los armenios en California

12.000 personas participaron de la Santa Misa

"Los armenios de la Diáspora son uno e indivisible en sus aspiraciones"

De la gran ciudad de Los Angeles y sus alrededores, 12.000 armenios se llegaron hasta Hollywood Bowl el domingo 8 de noviembre por la mañana, para participar de la Santa Misa oficiada por el Canciller de la Santa Sede de Etchmiadzin, Arzobispo Nersés Bozabalian, asistido por los Primados de las Costas Oeste y Este de los Estados Unidos, Arzobispos Vat-

ché Hovsepián y Torkom Manukian, así como por el Primado de Canadá, Obispo Vazkén Kechichian.

Asimismo, participaron de esta celebración, plena de espiritualidad, varios clérigos de la Diócesis Armenia de Los Angeles y, unidos en una sola voz, cantaron los cantos religiosos los integrantes de los Coros "Gomi-

dás" y "Khachaturian".

S.S. Vazkén I°, con una sentida homilía que mantuvo latente la emoción de los presentes, llegó al alma de los fieles tocando en profundidad los sentimientos religiosos nacionales y patrióticos. Entre otros conceptos, expresó: "Los armenios de la Diáspora son uno e indivisible con su Iglesia de Santa Etchmiadzin, como Ella

es una e indivisible, como cada armenio es uno e indivisible con su 24 de abril, uno e indivisible con su victoria de Sardarabad, uno e indivisible con su Monte Ararat, uno e indivisible en sus aspiraciones. Llegará el

día en que toda la armenidad se unirá alrededor del Monte Ararat".

Puesta de pie, la marea humana aplaudió como un sólo hombre, durante largos minutos, las palabras de Su Santidad.

El porqué del lenguaje armenio

"He leído en la prensa y me han dicho en persona y por correspondencia, que un real Armenio, un buen armenio, un verdadero Armenio debe leer, escribir, hablar y entender el lenguaje armenio. Si así no lo ha-

ce, no es real, ni bueno, ni verdadero. Quizás sea un triste ejemplo de lo que es un Armenio o lo que debería ser".

"Siendo yo mismo Armenio, cualquiera sea el tipo de Armenio que yo sea, di-

go del anterior párrafo: poppycock, crápola, baloney" (pavadas, tonterías).

Los anteriores son los dos párrafos de apertura escritos por nuestro columnista de Phoenix, Arizona, John D. Hagopian, titulado: "Un real, bueno y verdadero Armenio" (The Armenian Mirror-Spectator, Enero 10 de 1987).

No compartimos los sentimientos expresados anteriormente. En primer lugar no somos de aquéllos que insisten en que el conocimiento del lenguaje armenio es el último criterio a tomar en cuenta para ser "verdadero, real y buen"

(continúa en pág. 7)

Culminó con gran éxito la 74° Asamblea de la U.G.A.B.

Durante la realización de la misma se inauguró el moderno Centro Onnig M. Norehead, de U.G.A.B., cuyo comité de realización preside Mrs. Vicki Hovannessian.

En nuestra próxima edición ampliaremos la información relativa a esta Asamblea.

Brillante celebración del 30° Aniversario del Coro Arax

El Coro Arax celebró brillantemente su 30° aniversario. A sala llena, en el Auditorio de La Misericordia, se brindó abundantemente en su arte tan exquisito, bajo la dirección de Jean Almouhian, recibiendo la ovación del público presente.

Razones de tiempo nos impiden dar una crónica detallada de este acto, que debemos a nuestros lectores para la próxima edición.

El Coro Arax en su brillante presentación del viernes 13 de noviembre.

Muestra artística de jóvenes armenios

Parte de los expositores con miembros de Liga de Jóvenes.

Una vez más, la Liga de Jóvenes de la UGAB ha convocado a aquéllos que se manifiestan en el campo de las artes plásticas, y una vez más Liga de Jóvenes ha tenido su respuesta.

Muchas veces nos preguntamos qué es cultura. Cultura es una palabra muy simple pero de un fondo contenido social, psicológico. Sin cultura no existiría nación alguna, ni comunidad, ni individuo.

Sin embargo, es por muchos olvidada o menospreciada. Pero sabemos muy bien que dentro de cada uno de nosotros, por el sólo hecho de ser armenios, hay una carga cultural que no podemos obviar.

A raíz de la repercusión de estas muestras, en las

cuales año tras año contamos con nuevos exponentes, hemos pensado en no utilizar únicamente el Mes de la Cultura Armenia para reunirnos y tomar conciencia de que existe un mes con este mote.

Comenzaremos con talleres de fotografía y de artes plásticas, e invitamos a todos aquéllos que tengan ciertas inquietudes, a acercarse a nosotros, a participar con nosotros y a no dejar extinguir la llama creadora de nuestro pueblo milenario.

Desde ya agradecemos la colaboración de los jóvenes expositores y de ustedes, los invitados, ya que sin sus presencias esta exposición no hubiera podido realizarse.

ARAXI OHANESSIAN

Las palabras de Araxi Ohanessian.

La señora Angele Yernazian y el señor Rubén Kechichian cortan las cintas inaugurando la Exposición.

Ararat: regalo para el espíritu

El lunes 9 del corriente el Conjunto de Música y Danzas Ararat, del Centro Armenio Católico, nos regaló con un espectáculo de singular jerarquía, que constituyó deleite para la vista y el oído. Comenzando por Ararat, deliciosa melodía de apertura que precedió a las palabras de presentación, el programa, dividido en 2 partes, se sucedió sin solución de continuidad, en una serie de expresiones de arte de entre las que entresacamos "Canto del Ruiseñor", de Sayat Nová, la danza solis-

ta "La Novia de Ghara-pagh", el canto árabe "Libano te quiero", y particularmente el tango Nostalgias, con la buena coreografía de Jorge Torres.

La segunda parte se inició con la danza moderna "Ya vengo" y continuó con otros temas entre los que señalamos la especial "Danza de la Amistad", que incluía a la Argentina, el "Canto del Trovador", el canto y danza cómica "Las dos hermanas", siendo la despedida "Hanina", un canto de Sasun.

Fue artista invitado Artu-

ro Kuyumdjian, quien se desempeñó con su habitual presencia y calidad, siendo de destacar la actuación de todos y cada uno de los intérpretes, a quienes calificamos en el merecido elogio a la cantante Maral M. de Torikian y en el remarque de la idoneidad del Coreógrafo y director general Georges Torikian.

Todos ellos contribuyeron a que esa noche, en el Astral, se viviera un espectáculo fuera de lo común.

Optimos resultados de un concurso intercolegial

Convocados por la Asociación de Damas Armenias HOM, se realizó en el Salón de la Iglesia San Gregorio El Iluminador un concurso Intercolegial sobre la base de preguntas en temas de Literatura, Geografía e Historia Armenias, del que participaron alumnos de 5º año Secundario de los Colegios Jirimian, Mekhitarian, San Gregorio El

Iluminador y Marie Manoogian.

Sobre la base de un puntaje tope de 136 puntos, la clasificación general fue como sigue:

- 1º Col. Jirimian - 110 pts.
- 2º M. Manoogian - 109 pts.
- 3º Col. Mekhitarista - 105 pts.
- 4º Col. S. Gregorio - 88 pts.

Cabe destacar que mientras el Instituto Marie Manoogian mantuvo su mismo equipo para las respuestas a los 5 temas, los otros Colegios participantes hicieron cambios en sus equipos para cada uno de los temas.

Los premios establecidos para cada ganador, fueron: 1º) A 2.000, 2º) A 600, 3º) A 400, y 4º) A 200.

Felisa Kuyumdjian presenta su libro

Con el auspicio de la Editorial Plus Ultra, el Hotel Libertador y la Galería de Arte "Centoiira", se realizará en el Salón "Las Américas" de dicho hotel (Córdoba y Maipú), el martes 24

de noviembre, a las 19.30 horas, la presentación del libro de Felisa Kuyumdjian: "Juego entre dos", la que estará a cargo de María Inés Bonorino, Lily Sosa de Newton, Antonio Las Heras

y Daniel Prandi, interpretando pasajes del libro Rachel Lebenas y Raúl Saint Mézard.

En la oportunidad se servirá un vino de honor. La entrada será libre.

Presentación del "Libro del camino" de Eghishé Charéntz

El martes 17 de noviembre a las 19.30 horas, en el salón de actos de la Sociedad Argentina de Escritores (SADE). Uruguay 1371, se llevó a cabo la presentación de "Libro del camino", antología del poeta armenio Eghishé Charéntz (1897-1937), traducida por Vartán Matiossian y recientemente publicado por Ediciones Avant.

Durante el acto hicieron uso de la palabra los escritores Luis Ricardo Furlan, Carlos Penelas y Agustín Tavittian.

El por qué de las palabras

ESCRUPULO

La palabra **escrúpulo**, que el diccionario nos define como "duda o recelo, inquietud de conciencia", no fue en principio exactamente eso, sino que el latín **Scrupulus** (sin acento), diminutivo de **scrupus**, significaba sitio escarpado, roca, risco. Era, para los latinos, la piedrecilla aguda del camino que, para no ser pisada, exigía al caminante andar con cautela, con recelo, fijándose bien.

Y precisamente esta piedrecilla, que lastima la carne (los antiguos calzaban sandalias abiertas) prestó su nombre al remordimiento, a la duda, al recelo que punza la conciencia sobre si una cosa obliga o no obliga, si es cierta o no es cierta, si es buena o es mala; a todo aquello que inquieta el ánimo.

No pisemos, entonces, la piedrecilla del escrúpulo... y seamos más abiertos.

Merceril S.A.

Larrea 237. Capital

T.E.: 48-9343

Lutufyan Hnos. S.A.

Fábrica de pañuelos y toallas
Estamperías
y tintorerías de hilados

Larrea 738

Cap. Fed.

Francia 275

San Martín (Pcia. de Bs. As.)

SURFING

SRL.

Telas de plueh-jersey-pliqué-ribb-morley-toalla-etc.

Ropa interior Varlelan

Ropa deportiva Cameron

Lavalle 2486 - Larrea 377

T.E.: 47-7380

Pueyrredon 356 (1032) Capital

T.E.: 47-1381

PROFESIONALES

CONTABILIDAD IMPOSITIVA

Dr. Ricardo Delanian

Estudio Contable Impositivo

Contador Público U.N.C.

Entre Ríos 263 1º 4

T.E.: 3-1141 - CORDOBA

ABOGADOS

Dr. Juan Carlos Merdianin

Abogado

Rondeau 578 T.E.: 051 45215

CORDOBA

Seguindo el Ararat

La revancha del Ararat

Después de perder en la primera ronda con el Spartak, de Moscú, los integrantes del Ararat volvieron a Erevan dispuestos a triunfar actuando como locales, y así lo hicieron en su nuevo encuentro con el equipo que está a punto de coro-

narse Campeón de la U.R.S.S.

En efecto, en un partido muy peleado, el Ararat se impuso al Spartak por 3 tantos contra 2. Una revancha muy justificada, que coloca al Ararat en el sexto

lugar de la tabla de posiciones del Campeonato de Fútbol de la Unión Soviética.

En los próximos partidos Ararat actuará como visitante y jugará contra el Metallist de Jorkov y el Dinamo de Moscú.

Hallazgo de un autógrafo de Martiros Sarian

Un autógrafo desconocido del Patriarca de la Pintura Armenia, Martiros Sarian, acaba de ser descubierto en los fondos del archivo nacional de Turkmenia. Parece ser que el mismo data de 1934 cuando el pintor visitó las antiguas ruinas de la Nisa vieja y nueva, capital del

histórico reino Parto, coincidiendo su visita con la iniciación de las excavaciones arqueológicas de monumentos de la época anterior. La escritura recién encontrada, perteneciente al famoso pintor, parece haber nacido de las impresiones que dichas excava-

ciones despertaron en Sarian. "Cuestiones del estudio de la antigüedad -escribió Sarian- adquieren ahora cada vez más importancia. Los monumentos de la cultura material, dispersos por todas las Repúblicas, que son parte de la cultura antigua, son motivo de gran interés".

Kupelian, Baloncesto y Filatelia

En la Exposición Filatélica sobre el deporte, que se realiza en Erevan, llama al atención la sección "Mi Amigo el Baloncesto" preparada por Igor Kupelian, entrenador de este equipo del Instituto de Medicina.

En los stand están representados los más variados sellos de correos, sobres timbrados y tarjetas postales. Estas muestras permiten ver el desarrollo del basketbol en distintos continentes, a la vez que ofrecen interesantes datos sobre Campeonatos Mundiales, Europeos y Olimpiadas.

Junto con la práctica del baloncesto en la Escuela, Kupelian comenzó a juntar estampillas referidas al basketbol, logrando reunir varios álbumes que, siempre enriquecidos con nuevos sellos, fueron motivo de atracción en Exposiciones Filatélicas nacionales e Internacionales.

Jóvenes cinceladores armenios con sus delicadas obras de arte.

Confiterías

Steinhauser

SALONES DE TE-SERVICIO DE LUNCH-ENVÍOS A DOMICILIO-REUNIONES

BUENOS AIRES, AV. CABILDO 1924 Tel. 781-0555 * PARANA 1343 Tel. 42-9507-4828
AV. SANTA FE 1299 Tel. 41-5247 ESMERALDA 1219 Tel. 312-7136
GUPO 1965 (enq. Junín) Tel. 804-2136 * SUCRE 2439 Tel. 781-6524 (Rosario)
MARTINEZ RAMOS 2127 Tel. 792-5774 SAN ISIDRO: ACASSUSO 469 Tel. 743-1501

HAG GORGODIAN, titular de la empresa, invita a la colectividad de señores, bodas, cumpleaños y recepciones en general, asegurando una atención especial en cuanto a calidad y precio.

1ra. Olimpiada Interligas Rioplatense De Liga de Jóvenes de U.G.A.B. Montevideo (R.O.U.)

21 y 22 de noviembre de 1987
Los Deportistas de la filial Buenos Aires
son transportados por

BUQUEBUS

U. G. A. B.

ARMENIA 1322 - BS. AS.

773-2820 y 772-2617

MUNICIPALIDAD DE LA CIUDAD DE BUENOS AIRES

Secretaría de Cultura

**CORO SHNORHALI
LIBERCANTO 87**

Encuentro de Coros Juveniles
29 de noviembre, 16 horas
Anfiteatro Palermo (Rosadales)

CENA DEL GRADUADO

10°. Promoción Inst.

Marie Manoogian

Secundario Doris Tchinnosian
Sábado 5 de Diciembre - 22 horas
Reserve su Tarjeta.

COMISION DE DEPORTES

CENA ANUAL DEL DEPORTE

Elección del Deportista del año

Viernes 4 de Diciembre - 21 hs.
Reserve su Entrada.

LIGA DE JOVENES

GINNASIA PARA ADULTOS

Martes y Viernes - 17.30 a 20.30 hs.
Iniciación: Martes 17 Noviembre.

U.G.A.B.

Liga de Jóvenes
organiza

IIª Muestra Fotográfica de Jóvenes
Armenios

6 al 20 de noviembre de 1987

Apertura: Viernes 6/11 - 20.30 hs.

Salón Consejo Directivo Armenia 1322

ACTO DE FIN DE CURSO

Escuela primaria

"Berdjuhi Emirian"

Colegio secundario

"Doris Tchinnosian"

Sábado 28 de Noviembre, 18 hs.

Salón Complejo Alex Manoogian

Asesoría técnica de riesgos industriales
y contratación de seguros generales

Operamos hace más de 20 años con las mejores compañías del país

BONIFICACIONES Y REINTEGROS A LA COLECTIVIDAD

BME, MITRE 777 7° B. Capital T.E.: 49-1942/1886

Vivencias de un viaje por Armenia

La tenacidad del pueblo armenio

Caminamos por Dzizernagapert. Rodeados por el silencio, sólo perturbado por el arrullo de los pájaros y el canto de los manantiales que corren por el bosque, aparece en la perspectiva del paisaje, de improviso, con una contundente veracidad, el símbolo del reconocimiento del Pueblo y del Estado de Armenia a la memoria de 1.500.000 armenios masacrados en el primer genocidio de este siglo. Toda

vidida en dos es la representación del actual pueblo armenio y la Diáspora. Y flores, muchas flores, completan esta sensación de respeto y sobrecogimiento que nos ha invadido. Estoy pensando en mis abuelos, recuerdo a mi padre, sus historias, y pienso que este lugar sintetiza mi recuerdo hacia todos ellos...

A 200 metros, siguiendo la senda de las flores, se levanta una construcción monumental de perfiles arquitectónicos singulares: es el Hamalir, donde se concentran un teatro, más un estadio con capacidad para 8000 personas, equipado con elementos electroacústicos y sistemas de movilización electrónicos para diferentes expresiones artísticas y deportivas. Es un verdadero esfuerzo de creatividad, de trabajo y económico del Estado de Armenia. Refleja el espíritu de superación constante, la conciencia y el orgullo de pertenecer y demostrar el valor del ser armenio.

Si el monumento anterior era el símbolo del pasado de Armenia, éste es la expresión del futuro de Armenia.

Tuve oportunidad de ver funcionando este complejo, cuando asistimos con mi esposo especialmente

invitados por **Laurenti Paserghian**, un impulsor y trabajador infatigable, a un espectáculo muy particular. Era el "Tango Argentino", que ofreció 4 funciones en Erevan con verdadero éxito. Salimos canturreando las melodías conocidas, allí en Armenia.

tíri! Ay, pueblo armenio: hemos sido diseminados como semilla al viento pero no en vano seguimos existiendo! Vieron el Hamalir? Este es el símbolo de nuestra lucha. Yo con mis propios ojos veía el humo por el camino. No sabíamos aún que ocurría, pero no

bolsas de arena. Todo el pueblo ayudó y colaboró en la reconstrucción y se ejecutó en menos tiempo de lo estipulado por los expertos. No nos iba a vender el destino!

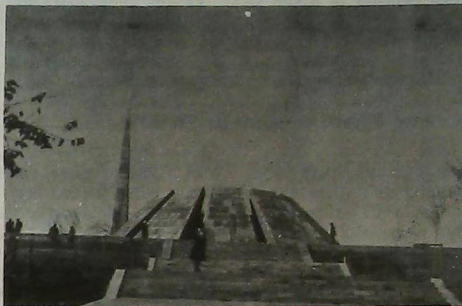
Llegamos al Hotel. Su saludo fue sentido: "Saluden de mi parte a sus hijos, a sus padres y a todos los armenios, nuestros hermanos. Que Dios los acompañe".

Y se dió vuelta a estrecharnos la mano. Tenía sus ojos cubiertos de lágrimas. No sé quien era, un compatriota, un hombre. Sólo sé que cada vez que escuche hablar de Hamalir lo voy a recordar con sus lágrimas en los ojos, su rebeldía y su orgullo como ejemplo de tenacidad del pueblo armenio. La misma rebeldía y tenacidad que encontré en los ojos de **Laurenti Paserghian** cuando visité el Museo de Sardarabad, o cuando nos mostraba orgulloso el renovado Teatro de la Opera, o cuando visitamos el Teatro de Cámara, o cuando con alegría nos explicaba la renovación de un viejo edificio que se transformaría en el Teatro de la Filarmonía y, en medio de columnas, maderas y escudo, nos contaba sus futuros proyectos.

La autora de esta nota junto al Director de Museos **Laurenti Paserghian**. Al fondo, el Hamalir.

la arquitectura del complejo tiene una significación: es la reverencia del pueblo al sacrificio de esos seres; el fuego sagrado y las columnas inclinadas expresan ese sentimiento. Más adelante, una pirámide di-

Vista del Monumento a los Mártires del Genocidio de 1915.

Bajamos las escalinatas en medio de una espectacular perspectiva de fuentes con sus caldas de agua iluminadas. Tomamos un taxi, indicamos la dirección del Hotel Armenia. **Son turistas?**, preguntó el compatriota: **Desde dónde llegan a la Patria?**

Le respondimos que de Argentina, donde hay cerca de 80.000 armenios, que hemos construido Iglesias, Colegios y que tratamos, a pesar de todo, de luchar permanecer armenios.

"No hay que dejarse vencer, jamás podemos desis-

era común ver a Erevan cubierta por una niebla oscura. A medida que nos acercábamos la realidad era dramática. Se estaba incendiando el Hamalir..."

"Esa noche, toda la ciudad de Erevan no durmió, llorábamos nuestra suerte; nuestro orgullo había sido herido. Se evaluó la pérdida, era muchísimo su costo. Habló por televisión y radio **Keran Demirjian**, solicitó ayuda, y todos nosotros prestamos nuestra colaboración, nuestra voluntad de trabajo hizo lo demás. Yo mismo, con mis hijos, cargué bolsas y más

PROFESIONALES

MEDICOS

DR. DANIEL E. BALASSANIAN

Traumatología y Ortopedia - Artritis - Reumatismo
Cons. Callao 531 - 1° C URGENCIAS
T.E.: 40-7589 T.E.: 784-0701

Dr. Nicolas HERMES

CIRUGIA GENERAL

Ex-Jefe Area Quirúrgica del

Hospital Fernández

Dr. Ricardo Luis HERMES

ENDOCRINOLOGIA

Dra. Marcela Castelli de HERMES

PSIQUIATRIA

Pueyrredón 854 3° B - Solicitar Turno al 783-0711

Dr. Sarkis Balassanian

Jefe División Cardiología

Hosp. J. Pirovano

(Electrocardiograma - Ergometría - Holter - Ecocardiografía)

Callao 531 - 1° C T.E.: 40-7589

Dr. Jorge L. Balassanian

Médico Unidad Coronaria

Hosp. J. Pirovano

(Electrocardiograma - Ergometría - Holter - Ecocardiografía)

Callao 531 - 1° C T.E.: 40-7589 Urgencias: T.E.: 701-6137

DR. ANDRES J. KUPELIAN

Médico del Hospital F. J. Muñiz

Cirugía General e Infectológica

Especialista Flebo y Linfología

(Enfermedades venosas - várices)

Cnel. Díaz 1767 20 b - Bs. As. - TURNO: 826-2588

Dr. Teodoro Yacoubian

Cirugía Plástica • Estética y Reparadora

Jefe de Trabajos Prácticos de Cirugía de la Univ. del Salvador

Esmeralda 977 7° 15 - Cap. - T.E.: 312-4508 - Part. 771-9003

CONTADOR

Dr. Roberto Polatian

Contador Público Nacional

Impuestos y Sociedades

Sarmiento 2068, Piso 3°

T.E.: 953-4681

ESCRIBANO

Gregorio Hairabedian

Escribano

Av. Roque S. Peña 570

331-5761 34-1579

SAFARIAN

ORGANIZACION Y SERVICIO EN

SEGUROS

Tel. 541-3214

Oficina central en Capital
Washington 4035 - Buenos Aires

Daniel Youssefian e Hijos S.A.

Distribuidor y Mayorista Textil
Blanco y Tejidos en general

Sarmiento 2357. Buenos Aires
T.E.: 48-9442/5298

Vista de las fuentes del Hamalir.

Tanto **Laurenti Paserghian** como ese simple armenio desconocido, irradiaban una sola cosa: lucha, tenacidad y orgullo de ser Armenios.

Diana Sarafian

Señor Empresario:

Se acercan las fiestas de fin de año. Usted y su empresa serán recordados en forma permanente si el beneficio material se une un ideal. Obsequie a proveedores, clientes y gerentes bancarios "Turquía, Estado Genocida", de Pascual Ohanian.

Reservas al: 795-7063

Conversaciones sobre la historia del pueblo armenio

POR EL PROFESOR RAFAEL ISHJANIAN
Traducido por Diana Dargabedian

XXXIII

Haik conquista nuevamente su independencia

Cambises, el hijo de Ciro, que asumiera el poder de Persia tras la muerte de su padre, invadió Egipto y ocupó sus territorios hacia el 525 antes de Cristo.

Tras la invasión, el rey persa permaneció por tres años en Egipto. Durante ese tiempo, aprovechándose de la ausencia del rey, Gaumata asumió el poder real del Imperio Persa. Al enterarse de esto, el legítimo rey se dirigió rápidamente a su país, se enfrentó a Gaumata, pero murió en la batalla.

Mientras esto sucedía, muchos reinos, hasta el momento sometidos al Imperio Persa Aqueménida, se independizaron. Lo mismo sucedió con los armenios quienes, aprovechando esta delicada circunstancia, en la historia persa se proclamaron independientes hacia el 522 antes de Cristo.

Enseguida, Darío, heredero de la dinastía Aqueménida, junto a seis seguidores tramó un levantamiento, asesinó a Gaumata y se proclamó rey.

Darío se propuso reorganizar el reino y lograr nuevamente la obediencia de los países que se habían independizado. Muchos de ellos no aceptaron volver a la antigua situación de dependencia persa; entre ellos, Armenia.

En poco tiempo, los armenios se fortalecieron y lograron acrecentar su ejército. Darío I, al ver que el Reino de Haik no aceptaba la supremacía persa, envió numerosos ejércitos contra los armenios. Todos estos hechos aparecen relatados en las inscripciones dejadas por Darío I, de las que hablamos ya en capítulos anteriores. Recordemos que se trata de la inscripción de Behistún, tallada sobre roca, que es la prime-

ra inscripción dejada por un rey del Imperio Persa Aqueménida, en tres idiomas: persa, asiriobabilónico y elamita. Recordemos también que en las inscripciones persas, el armenio es llamado "armīna" y Armenia, "Armina". En cambio, en la lengua asiriobabilónica, el armenio es llamado "urardala" y Armenia, "Urardú".

En estas inscripciones Darío cuenta detalles del alzamiento de Gaumata, cómo se tramó su conspiración y muerte, y relata hechos relacionados con las batallas libradas por los generales de los países insurrectos. Allí hay muchos detalles sobre Haik, por lo que se supone que la independencia de Armenia y su no sometimiento a la autoridad real persa lo molestó bastante.

Darío envió dos poderosos ejércitos contra los armenios. Uno entró en Armenia a través de Media, es decir por el sudeste, mientras que el otro lo hizo por la Mesopotamia, ya que las fuerzas armenias habían ocupado parte de esos territorios.

Los ejércitos persas realizaron cinco invasiones contra los armenios; hubo cinco cruentas batallas entre armenios y persas. Al respecto, escribe Darío, en la citadas inscripciones: "El rey Darío dice: Envié a uno de mis súbditos armenios a Haik, con la siguiente orden: Ve y vence a ese ejército rebelde, que no me obedece. El jefe fue a someter a Haik. Cuando llegó allí, los rebeldes se alzaron para enfrentarlo. La batalla se produjo en una zona armenia llamada Dzu-dzak".

Esto sucedió el 21 de mayo del 521 antes de Cristo.

(Continuará)

(Continuación)

De Baikar (Ag. 87)

Historia de la máscara y la polémica

El hecho de pregonar noche y día "Karapagh" y Najicheván, no significa que un partido entre nosotros sea el único que esté de acuerdo en que las mencionadas tierras pasen a formar parte de Armenia, y tampoco es prueba de que sea el único que lleva a cabo la tarea de lograr la reunificación de las tierras. Por lo que sabemos, no existe ningún partido armenio que esté dispuesto a regalar nuestras tierras a los vecinos tártaros. En este sentido, la diferencia entre nuestros partidos radica en los métodos de trabajo aplicados por cada uno en la cuestión de las tierras "internas": por un lado proclamas y por el otro un trabajo silencioso y recordatorio.

Es sabido por muchos, por ejemplo, que la Organización Demócrata Liberal había enviado en 1961, con motivo del 40° aniversario de la sovietaización de Armenia, una delegación especial con la misión particular de encontrar al Dirigente Número Uno Soviético, Nikita Krushchev, que se hallaba en Erevan para participar del jubileo de la República.

La cuestión a tratar era la incorporación de Karapagh a Armenia. El representante de la O.D.L.A. presentó al Primer Secretario del Partido Comunista un mensaje de unos 35 minutos en el que se expresaban los anhelos y la voluntad de la armenidad de ver a Karapagh devuelta a los armenios, señalando también que la Unión Soviética había efectuado ya algunas correcciones de límites internos y era de esperar que las fronteras de Armenia fueran objeto de una justa rectificación. También se expresaba la profunda frustración de los armenios de la diáspora durante la celebración del 40° aniversario de la Armenia Soviética, ya que esperaban que con ese motivo Karapagh y Najicheván habían de ser devueltas a su dueño: a Ar-

menia. El representante demócrata liberal se habla referido también a las tierras armenias usurpadas por Turquía.

El mismo día las radios de Moscú y Londres se hicieron eco de esta audaz actitud y exigencia nacional de la O.D.L.A.

Y no tenemos noticia de que la O.D.L.A. haya anunciado con bombos y platillos, ni antes ni después, su gesto de patriotismo y amor por la nacionalidad, ni que tampoco haya hecho alharaca en público para asegurarse su crédito extra.

En aquel momento cumplió con su deber y apostolado como corresponde a un partido nacional, y después de eso continuó haciéndolo. Eso es todo.

La segunda característica importante de la "familia política-ideológica" de nuestros interlocutores está representada por su "amor a la independencia".

El tashnagsutiun "rechaza la situación de dependencia impuesta al pueblo armenio y aspira permanentemente a la independencia nacional". Por otra parte "hay personas, sin embargo, que llevadas por el interés y servilismo, con frecuencia, simplemente impulsadas por el furor

competitivo nacional, no desean enfrentar los problemas directamente y encontrarles una respuesta, partiendo de la legítima percepción nacional armenia".

Quienes sostienen tales ideas, sorprendentemente aún lamentan que "desde hace varias décadas subsiste una vehemente discusión, que no es siquiera una disensión, sino un antagonismo cubierto de durezas, sin hacer el mínimo esfuerzo por lograr un entendimiento".

Cuando una de las partes que "desea polemizar", juzga y condena "a priori" a la otra "parte" atribuyéndole los vicios ideológicos nacionales y personales más pesimistas: cómo es posible pensar aún que se pueden sentar frente a frente y hablar acerca de un "legítimo sentimiento nacional armenio?"

La honestidad exige que, también en este aspecto, el tashnagsutiun tiene que poner fin a su conciencia inconciente ceguera.

Cada armenio, individual o colectivamente, es una pieza del engranaje total para el cual, nación, soberanía, autonomía, independencia e integridad territorial son parte de sus anhelos e ilusiones.

(Continuará)

Koulaksizian Hnos. S.A.

Fábrica de tejidos

Lima 3560. Caseros. T.E.: 750-4632 3501

H. Yrigoyen 1426

T.E.: 795-3836/8838

Florida

Vicente López

Doctor

Luis H. Vertanessian

Escribano

Tucumán 1455 7° F

T.E.: 45-2649

crisitalpar tonalizados - techos panorámicos - polarizado de cristales -
Sábados: abierto hasta las 13.00

WARNES 999. CAPITAL

Esq. Av. Juan B. Justo

T.E.: 855-0582

Accesorios para el automotor

Venta y colocación en el acto

Audio - faros - bocinas - aire acondicionado

La población armenia en el mundo en el año 1987

Como fruto de la fecunda indagación acerca de los orígenes, evolución y características del pueblo armenio, hemos solicitado al Licenciado Koutoudjian algunas colaboraciones de su equipo de investigación interdisciplinaria acerca del Pueblo Armenio.

Es así que presentamos a continuación la primera de una pequeña serie de notas sobre dichos estudios. Las mismas pertenecen a la Profesora Cristina Peres Resines sobre Geografía Física de la Armenia Histórica; la Profesora Lilian Krapidian sobre Historia comparada de Armenia en sus diversas etapas y un panorama geográfico de la distribución de la po-

blación armenia en 1987. Estas colaboraciones con nuestro periódico no sólo servirán a nuestros lectores corrientes, sino también a los centenares de estudiantes de los Colegios armenios que requieren bibliografía actualizada y nueva sobre la Armenia dad.

Un tema frecuente de conversación y comentarios dentro de la comunidad armenia es: ¿cuántos armenios hay en el mundo?

Para clarificar este interrogatorio extractamos un pequeño apéndice de un estudio sobre Geografía Armenia que estamos realizando, a fin de destacar los rasgos más notables, en términos cuantitativos,

de la distribución geográfica-política de la población armenia en el mundo.

En primer lugar, debemos señalar que se considera aquí armenios a todos los descendientes de tales, hasta una quinta generación en el lugar de residencia (es decir, aproximadamente un siglo).

En segundo lugar, las fuentes consultadas fueron:

1-Lraper- Academia de Ciencias de Armenia de Armenak Voskanian - 1985

2-Atlas de la R.S.S. Armenia - 1983

3-Diario Armenia -Bs. As. marzo de 1981

En todos los casos las estimaciones fueron corregidas por el autor tomando en cuenta la tasa de crecimiento del país de residencia y asimilándola a la población armenia. También tomamos en cuenta algunas cuestiones políticas que afectaron a la diáspora,

tal el caso de Líbano, Irán o Turquía.

En función de estas correcciones trazamos el cuadro N°1 con la población armenia por regiones y países; el cuadro N°2 por macro regiones y el cuadro N°3 con el ranking de los 20 países con más cantidad de armenios.

En varios casos nos surgen dudas acerca de las magnitudes. En primer lugar en EE.UU. donde aparecen 800.000 armenios, cifra que parecería un poco excesiva, al igual que la del Líbano. Caso contrario es el de Rusia, donde sospechamos que el proceso de rusificación oculta mucha más población armenia de la que realmente aparece. Finalmente destacamos el total de la población de la R.S.S. Armenia con 3.500.000 aunque una pequeña minoría es nacida en los estados soviéticos vecinos.

Por el Lic. Adolfo Koutoudjian casi 7.200.000 personas, el 0,14% de la población mundial. De ese total, el 48,6% habitan la R.S.S. Armenia, cuya capital, Erevan, con 1.100.000 hab., alcanza al 35% del total del país.

Los autores soviéticos denominan "diáspora" a los que habitan afuera de la U.R.S.S. Nosotros, por el contrario, consideramos que diáspora es toda la población externa a la República.

Por lo tanto la misma alcanza al 51,3% del total, es decir, la mitad de los armenios habitan fuera del estado armenio. De esa mitad, el 20,4% habitan la órbita soviética. Fuera de la U.R.S.S. que es donde habitan las 2/3 partes del pueblo armenio, las macroregiones de mayor asentamiento poblacional son América Anglosajona (12%); el Cercano Oriente (10%) y Europa (6%). América del Sur tiene un poco menos del 2% de la población armenia mundial.

El cuadro N°3 señala que de los casi 5.000.000 de armenios de la U.R.S.S., el grueso está en el Cáucaso, donde 1.000.000 de armenios habitan alrededor de los límites de la República de Armenia, en buena medida en los históricos territorios armenios como los de Najichevan y Garabagh. En el mundo occidental, los EE.UU. concentran la mayor cantidad de población armenia (el 11%), seguida por Francia con el 5%. La Argentina es el país de más población Armenia de América Latina con 90.000 hab. de igual origen.

Un caso muy singular es el de Turquía, donde la escasez de población armenia es neto producto de las masacres sucesivas.

En un anterior estudio de 1981 señalábamos que de no haber ocurrido las masacres de 1890-96 en Turquía con 300.000 víctimas, y el abominable Genocidio de 1915 con 1.500.000 asesinados, dada la población armenia de ese entonces y a las tasas históricas de crecimiento poblacional, hoy el total de población armenia hubiera oscilado entre 13 - 14 millones de personas en un mismo y compacto territorio, es decir, casi el doble de armenios que habitan hoy en el mundo.

Estos datos aquí presentados tienen el sólo propósito de tener una primera aproximación a la geografía de la población armenia.

CUADRO N° 1

Población Armenia en 1987 en todo el mundo

1) R.S.S.Armenia: 3.500.000 habitantes	EUROPA (Occidental)
	FRANCIA: 350.000 hab.
DIASPORA:	GRAN BRETAÑA: 18.000 hab.
2)U.R.S.S.:	ALEMANIA FED. 11.000 hab.
Azerbeidjan: 450.000 hab.	GRECIA: 16.000 Hab.
Georgia: 500.000 hab.	ITALIA: 3.000 hab.
Ucrania: 90.000 hab.	SUIZA: 3.000 hab.
Asia Soviét: 80.000 hab.	AUSTRIA: 4.000 hab.
Rusia: 300.000 hab.	HOLANDA: 3.000 hab.
1.420.000 hab	BELGICA: 5.000 hab.
	ESPAÑA: 1.000 hab.
3)CERCANO ORIENTE	SUECIA: 3.000 hab.
	RESTO DEL AREA: 1.000 hab.
TURQUIA: 80.000 hab.	
LIBANO: 250.000 hab.	418.000 hab.
IRAN: 220.000 hab.	
IRAK: 20.000 hab.	(ORIENTAL)
CHIPRE 4.000 hab.	BULGARIA: 26.000 hab.
SIRIA: 125.000 hab.	HUNGRIA: 10.000 hab.
ISRAEL 2.000 hab.	RUMANIA: 6.000 hab.
JORDANIA 4.000 hab.	POLONIA: 1.000 hab.
KUWAIT 12.000 hab.	RESTO DEL AREA: 1.000 hab.
EMIRATOS ARABES 6.000 hab.	
ARABIA SAUDITA: 8.000 hab.	44.000 hab.
711.000 hab.	
	TOTAL DE EUROPA: 462.000
4)RESTO DE ASIA:	
INDIA: 1.000 hab.	AMERICA (NORTE)
SINGAPUR: 1.000 hab.	EE.UU.: 800.000 hab.
RESTO: 1.000 hab.	CANADA: 70.000 hab.
3.000 hab.	CUBA, MEXICO, AM. GEN. 1.000 hab.
	871.000 hab.
5)AUSTRALIA (y N. ZELANDIA): 32.000 hab.	
	(SUR)
6)AFRICA:	ARGENTINA 90.000 hab.
EGIPTO: 16.000 hab.	BRASIL: 20.000 hab.
SUDAFRICA: 33.000 hab.	URUGUAY: 15.000 hab.
ETIOPIA: 1.000 hab.	VENEZUELA: 4.000 hab.
SUDAN: 1.000 hab.	RESTO: 1.000 hab.
RESTO DE AFRICA 1.000 hab.	130.000 hab.
52.000 hab.	

CUADRO N° 2

Total de población Armenia por macrorregiones en el año 1987

	total	%
REPUBLICA SOCIALISTA SOVIETICA DE ARMENIA	3.500.000 hab.	48,6
RESTO DE LA U.R.S.S.	1.420.000 hab.	19,7
CERCANO ORIENTE	711.000 hab.	9,8
EUROPA OCCIDENTAL	418.000 hab.	5,8
EUROPA ORIENTAL	44.000 hab.	0,7
RESTO DE ASIA	3.000 hab.	0,1
AUSTRALIA Y NUEVA ZELANDIA	32.000 hab.	0,5
AFRICA	52.000 hab.	0,8
AMERICA DEL NORTE	871.000 Hab.	12,1
AMERICA DEL SUR	130.000 Hab.	1,9
TOTAL	7.181.000 armenios	100%
FUENTE:	elaboración propia.	

CUADRO N° 3

Países con mayor población Armenia

U . R . S . S .	10)SUDAFRICA:	33.000 hab.
R.S.S. ARMENIA: 3.500.000 hab.	11)AUSTRALIA:	31.000 hab.
R.S.S. GEORGIA: 500.000 hab.	12)BULGARIA:	26.000 hab.
R.S.S. AZEIBERDJAN: 450.000 hab.	13)BRASIL:	20.000 hab.
R.S.S. RUSIA: 300.000 hab.	14)IRAK:	20.000 hab.
R.S.S. UCRANIA: 90.000 hab.	15)GRAN BRETAÑA:	18.000 hab.
	16)GRECIA:	16.000 hab.
	17)EGIPTO:	16.000 hab.
1)TOTAL U.R.S.S.: 4.920.000 hab.	18)URUGUAY:	15.000 hab.
	19)KUWAIT:	12.000 hab.
2)EE.UU.: 800.000 hab.	20)ALEMANIA FED.:	11.000 hab.
3)FRANCIA: 350.000 hab.		
4)LIBANO: 250.000 hab.		
5)IRAN: 220.000 hab.		
6)SIRIA: 125.000 hab.		
7)ARGENTINA: 90.000 hab.		
8)TURQUIA: 80.000 hab.		
9)CANADA: 70.000 hab.		

Algunas conclusiones

En primer lugar debe señalarse que, hoy, en 1987, la población armenia del mundo representa, con sus

¿porqué del lenguaje armenio

(viene de pág. 1)

Armenio. El lenguaje armenio es uno de los medios para ser considerado un verdadero, real y buen armenio -cualquier cosa que esto signifique. No hay verdaderos, reales ni buenos armenios y, si los hubiera: ¿quién sería capaz de medir el grado de nuestra armenidad?

Pero ¿qué de nuestro lenguaje?

Por empezar, es un idioma difícil de aprender. Su pronunciación es simplemente terrible, con infinitas excepciones de ellas. Solamente un filólogo o un gramático podrían comprender su intrincada gramática. Y ¿qué de las palabras? En general son largas, difíciles de pronunciar y, especialmente, es casi imposible volcarlas al papel. Traté de escribir Armenio con esos difíciles caracteres que conforman nuestro alfabeto. En un desorden. Hay más de 38 de ellos.

Pero, verdaderamente: es tan difícil aprender armenio? Nosotros no pensamos que lo sea. Es nuestro lenguaje y nos ha servido en forma espléndida por más de 1.500 años. Es uno de los más hermosos lenguajes creados en el mundo. Y, sobre todas las cosas, es el depositario de nuestra herencia nacional, a cultura y la civilización que proclamamos y de la cual estamos orgullosos. Esta cultura puede ser encontrada en los trabajos de nuestros grandes historiadores, en las creaciones de nuestros escritores, en las páginas de los antiguos manuscritos, en las canciones y en las épicas de nuestra gente.

Es imposible permanecer y ser Armenio sin, por lo menos, un conocimiento general de todo esto. ¿Qué podemos ofrecerle a nuestros chicos, en cambio? Comida "armenia"? Con todos esos nombres turcos? La Iglesia? En esta sociedad permisiva, podemos nosotros esperar que nuestros hijos sean verdaderos creyentes y parro-

quianos diligentes?

Se discute que nuestros abuelos y parientes vivieron tiempos duros en este país, y que no tuvieron ni los medios ni la oportunidad de aprender el lenguaje y/o mandar sus chicos a Colegios armenios. Lo mismo es aplicable a otras comunidades de la Diáspora. Nuestros abuelos y padres no tuvieron el tiempo ni la oportunidad de disfrutar de la vida, de ser felices. Pero los tiempos han cambiado. Somos influyentes, tenemos colegios, tenemos los medios a disposición para aprender nuestro lenguaje, fortalecernos a nosotros mismos con el verdadero conocimiento de nuestra cultura, y, sí, ser buenos Armenios.

En nuestro lenguaje está corporizado lo que es notable y eterno. El lenguaje Armenio es el pueblo Armenio. Sin él somos simplemente un pueblo; con él, somos el pueblo Armenio.

Debido a que ahora tenemos la oportunidad, démosle a nuestros hijos la chance de acostumbrarse a nuestra rica herencia; démosle leer la maravillosa épica de Sassuntzi Tavit en su forma original, permítanosle leer la historia de nuestro pueblo como la escribió Movses Jorenatzi, démosle disfrutar la belleza de nuestro lenguaje a través de los trabajos de Zohrab o Varuyan o Charrentz y Sevag.

Quizás de esta manera, eventualmente, tendremos una nueva generación de Armenios que no discutirán acerca de puntos tan banales como ser un "buen" o "mal" Armenio y quienes, en vez, estarán abrazados y unidos como miembros de la nación Armenia. Y, al mismo tiempo, enriquecerán nuestra cultura con nuevos logros para alcanzar un futuro más brillante. Y, sobre todas las cosas, ellos estarán repitiendo junto con el señor Hagopian: "un Armenio es un Armenio, es un Armenio".

(Armenian Mirror-Spectator)

Justicia y Ley

Por Hans F. Sennholz
El doctor Sennholz dirige el Departamento de Economía en el Grove City College, de Pensilvania. Es un destacado escritor y conferencista sobre temas económicos, políticos y monetarios. Estuvo en Buenos Aires en dos oportunidades para dar conferencias, invitado por el Centro de Estudios sobre la Libertad.

La justicia es la virtud cardinal que restituye a otro lo que por derecho le pertenece. Es el ideal del hombre, la regla de conducta básica de la humanidad. Por necesidad natural el hombre tiene algunos derechos, o reclamos a la justicia, que es legítimo o moral poseer u obtener. Estos derechos son anteriores al estado e independientes de él, son derechos que el estado no debe violar. En realidad, el estado, o la sociedad civil, se instituye para preservarles estos derechos a los sujetos, para asegurar sus derechos a los individuos, para hacer justicia. La idea de derecho y justicia es la base general de las instituciones legales y gubernamentales de lo que se conoce como civilización occidental.

La declaración de la Independencia de los EE.UU. reconoce la existencia de derechos naturales en el hombre, y el deber del gobierno de protegerlos: "Sostenemos que estas verdades son evidentes por sí mismas, que todos los hombres... han sido dotados por su Creador de ciertos derechos inalienables... Que toda vez que cualquier forma de gobierno se vuelva destructiva de estos fines, es derecho del pueblo cambiarla o abolirla".

Esta declaración, si bien fue oída a lo ancho del mundo, no desarraigó aquellas viejas formas de gobierno que hacen del estado la sola y única fuente de derechos. En muchísimas partes del mundo la fuente de todos los derechos, leyes y justicia continuaron siendo el rey o soberano, que deriva su auto-

ridad de Dios. Los derechos de los individuos siguieron dependiendo de un decreto real.

Diversas formas de gobierno moderno se construyeron sobre este mismo concepto filosófico. En los países totalitarios el estado supremo niega el valor del individuo y sus derechos, a menos que ellos puedan ayudar o apoyar al estado. Ser justo es un atributo del estado; obedecer hasta el límite de su capacidad es el deber del hombre.

Los gobiernos representativos de los países occidentales se han estado moviendo en esa misma an-

tigua dirección. Muchos de ellos definen ahora la justicia como la libertad de cada individuo de gozar de todos sus derechos en la medida que este ejercicio no viole el bien común definido por el estado. El individuo está en posesión del goce de derechos inalienables "hasta tanto no intente privar a otros de los suyos, creados por el estado o impedir sus esfuerzos para obtenerlos". El estado crea derechos "iguales" o incluso "superiores", o define el "bien común", que tiene prioridad sobre los derechos del individuo.

(Continuará)

SELECCIÓN
América

Av. Córdoba 4737 - Tel.: 772-8539/8654

**EMPRESA AUTORIZADA
CON CARGO A: PAMI**

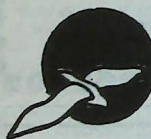
Jubilados - Pensionados - Bancarios

CONTEMPORAN
Alfombras Atlántida

**CORDOBA 4475
CAPITAL FEDERAL**

**T.E. 773-2794
774-2977**

JUAN CARLOS EKMEKDJIAN

Wonder Travel s.r.l.
Empresa de Viajes y Turismo

LEGAJO 4093 REG. 241/84

Precios Especiales: ITMA '87

SARMIENTO 1469 10° D
1042 Buenos Aires, Argentina
Tel. 49-6306 Tlx. 23866 Wonder Ar

San Pablo

Pedro Gananian Su fallecimiento

Tras sufrir las alternativas de una larga dolencia, falleció en esta ciudad, el 14 del actual, el señor **Pedro Gananian**. Fue su padre don Gregorio Gananian, siendo su madre la señora Mary Gananian y sus hermanos: Arthur y Azad. Muy querido en los círculos de la colectividad, y muy especialmente de la U.G.A.B. local, el señor Gananian fue fundador y Presidente de Liga de Jóvenes de la filial San Pablo de U.G.A.B.

JOTOR SA

INVERSORA - FINANCIERA

La Empresa Líder del Mercado Inmobiliario

CENTRAL: Av. Callao 836
BELGRANO: Av. Cabildo 300
CABALLITO: Av. Rivadavia 4309
VICENTE LOPEZ: Av. Malpú 1601

**T.E. 41-8671/6093/5312
T.E. 771-4695 - 773-2748
T.E. 981-4538/3288
T.E. 795-0934**

Lolita Torres

Cuéntanos de tus viajes por Armenia, Lolita!

Una nota de Jazmin Haroutinian de Huttner

Vestida con un hermoso conjunto belga, dentro del marco que le presta un departamento lleno de recuerdos, Lolita Torres, con voz muy calma y una emotividad que va "in crescendo", nos relata:

"Para hablar de mis experiencias en Armenia tendré que remontarme al año 72. La Fundación Mukerian auspició esta primera y apasionante posibilidad. Fulmos con Napoleón Cabrera, Alicia Terzian, algunos músicos argentinos y mi familia. Ibamos dispuestos a hacer un solo recital, pero finalmente se convirtieron en seis.

Luego vinieron otros viajes, en el 80 y el 87. Hemos entrado en la Opera, en el Filarmónica. Percibimos la simpatía de un pueblo al que aprendí a valorar; nos dieron cálida hospitalidad. No olvidaré, por ejemplo, el hermoso Lago Seván! que tan amablemente nos hicieron conocer, junto a otros parajes de ese bello país.

En este último viaje actuamos en un teatro nuevo, hermoso; un complejo enclavado en las montañas. Allí se realizan reuniones, se practican deportes, y en un salón muy grande se festeja la Navidad con un árbol inmenso, bellísimo.

Sentí gran emoción en cada presentación y canté, además, una canción de cuer del Padre Gomidas: "O-ror". El público armenio es muy respetuoso, sabe escuchar, tiene cultura musical, se toma su tiempo para escuchar y el aplauso llega al final y lo hace ampliamente, con entusiasmo: es muy efusivo. Admiro del armenio que es luchador, muy patriota, amante de su tierra, ¡la ama profundamente! Quiere cada roca, valora sus costumbres, está orgulloso de su historia, muestra su país con pasión, ensalza su gloria, tiene mucho amor dentro de sí.

Ful feliz en esa tierra hermosa; pude palpar la historia que no viví, que no conocí; pero los armenios no se quedan en el pasado, siguen adelante trabajando, gozando, para hacer una Armenia que en este último viaje encontré creciendo, hermosa, dinámica. ¡Como creció! De todas las ciudades que visité, Erevan se destaca por su desarrollo. Porque el armenio, como decimos los argentinos, tiene "polenta", y siempre va a seguir adelante porque ha sufrido, está templado y crece...

Volviendo a Erevan, noté que tiene su arquitectura

características propias: tradicional, respetando las raíces: me gustó la idea de ver el Monte Ararat. ¡Es fundamental para la historia armenia y para su proyección frente al mundo! ¡Lástima que a veces se negaba a la vista!

Visitamos Madenatarán con sus joyas únicas. Claro, Erevan es más antigua que Roma. Tuve el honor de conocer al Patriarca Vazken I^o en Echmiadzin, y me impresionó; fue en el primer viaje, luego asistimos a Misa y gocé con los cantos gregorianos. En este último viaje volví a ver a Su Santidad.

Conocía a las armenias, las encontré más coquetas, son vivaces, alegres, tienen algo de la mujer española. Y el hombre armenio tiene temperamento, es comunicativo, gusta de labuena mesa, es un anfitrión estudiado. ¡Y es armenio por sobre todas las cosas!

¡Qué amables fueron con nosotros! A pesar de la barrera del idioma, pudimos entendernos.

Mi primer visita a Armenia coincidió con la fecha que duele a todos los compatriotas suyos ¡Un 24 de Abril! En el 72 había muchos arbolitos plantados en el lugar del homenaje, al que fulmos junto con muchos armenios, algunos por la edad, supongo, sobrevivientes de dicha tragedia. Escuchar esa música, los latidos del corazón unidos en uno solo, nos conmovió... Ver cómo se puede levantar un pueblo sufrido, aunque se arrodilla para honrar a sus muer-

tos por la barbarie, es un ejemplo. Volvimos este año, y esos pequeños arbolitos ya han crecido.

Gracias al arte pude llegar a un pueblo como el armenio, hace 39 años, con una película "La edad del amor", porque el arte no tiene fronteras, el pentagrama es universal y gracias a Dios nos une, y también pude conocer otras culturas, a veces comprendida, otras no, pero siempre respetada, ya que en el escenario los doy lo máximo de mí y siento el amor de la platea, y así nos comunicamos.

El artista, cuando va por el mundo, tiene que dejar su granito de arena y hacer las cosas con dignidad, ya que por mi intermedio les muestro mi Patria, con todas sus fases positivas ¡La vida es hermosa! Nuestro mensaje debe ser vital, para alentar a quien tiene dificultades a que tenga esperanza. Siempre hay una luz que surge, nos ayuda; el artista debe transmitir esperanza, optimismo, y mostrar que hay siempre una salida.

Hay que ser positivo, y me apena cuando se habla de la juventud. Siempre se dice de ella lo negativo y nos olvidamos que hay jóvenes que trabajan, estudian luchan y hacen cosas hermosas...

Soy una apasionada de la vida, a la que considero como gracia de Dios que tenemos que agradecer.

Personalmente estoy en el camino del arte desde los 11 años y éste es un momento muy feliz de mi vida. Junto con nueve hombres hemos logrado rescatar un teatro para nuestra ciudad ¡el Avenida! Allí yo debuté. Es el escenario de mi niñez, luego, de mayor, tuve éxitos extraordinarios, y mi padre lo amaba.

Tardaremos en ponerlo en funcionamiento, ya que queremos consagrarlo a las artes en sus variadas manifestaciones y eso lleva algo de tiempo, pero lo haremos con mucho amor...

Sabemos que sus sueños se cumplen, Lolita. Y cuando se cristalicen, brinde con un cognac armenio, del que todavía guarda en sus recuerdos el sabor.

Para las cuatro estaciones
y todas las edades

Lanas "Hetesia"

Electrónica de la Paz

de

Esteban Minassian

Service Especializado T.V. Color
Videograbadores, etc.

Consulte:

Ciudad de la Paz 1782 T.E.: 783-1109/785-6646

TEXTIL CENTER

DE GASE LUX S.R.L.

Fabricación y ventas de telas laminadas • Sedas
Dibujos y diseños propios • Pailletes • Sedas naturales
Gran variedad de lurex lisos y estampados

Lavalle 2437
T.E.: 982-9118

Alsina 1291. Capital
T.E.: 38-6596

Por siempre conserve,
en imágenes visuales,
sus fiestas personales
o reuniones
empresarias

VIDEO Y FOTOGRAFÍAS
VIDEOLOOK

CARAVOTTA Y ASOCIADOS

T.E.: 258-8786/393-7446

**UNIFORMES
COLEGIALES
ELMAYAN**

Los Caibos 63 BOULOGNE

NOVEDADES MUSICALES

Arshak II en Radio Nacional

El sábado 21 de noviembre, a las 21 horas, los amantes de la buena música podrán disfrutar por Radio Nacional AM. (870 KHz.), la bella música de la ópera **Arshak II**, del maestro Dicran Chuladjian. Será una versión a cargo de la soprano Kohar Kasparian como solista, coros y orquesta sinfónica del Teatro Spen-

diarian, bajo la dirección del maestro Aram Katabadian.

Sarkis Katabadian

APOLO XII

□ Escapes Deportivos
• Equipos Originales

MAXIMA SEGURIDAD Y CONFIABILIDAD
20 AÑOS AL SERVICIO DE VILLA URQUIZA

ALVAREZ THOMAS 2222

mercadería por mayor

Superonce® S. R. L.

Distribuidores de cierres

Puntillas • Cintas • Elásticos • Festones • Tachas
Hilos • Galones • Hombreras

Lavalle 2376
47-8828

(1052) Bs. As.
Argentina

Lavalle 2521
961-5040

**ՌԻԶԸՐՏ ՄԵՔԱՄՊԸՐ Հ.Բ.Ը.Մ.Ի
ԱՄԵՐԻԿԱՅԻ ԿԵԴՐՈՆԱԿԱՆ
ՅԱՆԶՆԱԺՈՂՈՎԻ ԱՏԵՆԱՊԵՏ**

Տարակուսամեղ, տրտմութեամբ, մտահոգութեամբ կը աղօրքեմէ յուր՝ արուած վերի խորագրեմ մէջ իսկ: Ասեւման երկու շաբաթէ ի վեր ունէին՝ զայն մեր տրամադրեան տակ, սակայն կը տատանէին՝ հրատարակութեան մը՝ մտածելով անոր զգելի տպաւորութեան, այն վիճակութեան՝ զոր կըմար թողուլ ան մեր ըմբերցողութեան շարքու վրայ: Ամերիկեացի մեր թերթերն այ, ակնյայտօրէն տուցին խամզակատութեան մը անշուշ կերպով տուեալ էին, որոնք, փոքրիկ լուսանկարով մը, մինչ անգլերէն քաժին էին՝ երեւոյց ամերիկեացի թերթեր (*«Հայ Կենսք», «Նոր Կենսք»*) խորհրդակցութեամբ ու մոյմիսկ խամզակատութեամբ մեքականացուցին էին հաղորդագրութիւնը: Ըստ երեւոյթեան, եւ ըստ տրեւեման, միջակայքը կարեւոր է լրատուութեան մէջ...

Այսպես ուրեմն, գրտա աւերիկացի մը, սկսովտական ծա-
նոթով, իրաւաբան եւ իր հայ տիկնոջ՝ Էտրիլըն ՄըքՄակըրի
օրիորդական մականունը՝ Յարութիւնեան՝ հետ փաստա-
բանական գրասենեակի մը տը, դարձած է *Հայկական Բա-*
նդորդական Ընդհանուր Միութեան Ամերիկայի բարձրագ-
ուն մարմնին՝ Կեդր. Յանձնաժողովի ատենակցին:

Արտառո՞ց է Այո՛, բայց ամերիկահայ անգլիստոտ հայ երեքերը մամամանը, կուտան մամամամուսնութիւններ, կը յիշեն փաստեր, բուսականներ, ցոյց տաւու համար քէ Պր․ Վրէ՛նիստըր որքա՛ն հետաքրքրուած է հայութեամբ, որքա՛ն խաղաղատ է Հ․Բ․Ը․Մ․ով, քէ որքա՛ն ինքզինքն․․․ Հայ կը զգայ ան։ Նոյն Յամմամադովին նախկին երկու առեւեալները, Պ․Պ․ Վարդգէս Պալեան և Յօրն Քիլիպանսան, կը վալան այն մարին, քէ Միստր Մը՛նԱպլը արդոք 20 տարի ինչպիսի՛ ոգեւորութեամբ ու նուիրումով աշխատած է Հ․Բ․Ը․Մ․ի Ամերիկայի Արեւելեան Շրջանի Յամմամախում․․․ Ինք էլ, իբրեւ անգամ ևս իբրեւ առեւեալսն, քէ ի՛նչ հետեւողականութեամբ ու փութաբանութեամբ ծառայած է ան Միութեան Ամերիկայի Տնտեսական Ոորոնորդին քէ Բոնի տուպարի յամմամախումն քէ, քէ ինչպէ՛ս ան իր երկու գաւակները անկէ ամառ Քնիկ Նուպար կը զրկէ ու կ'աշխատի անոնց հայեցի դաստիարակութեան համար, քէ․․․ Իր իստւոյ ունի նաեւ, ճոյն հաղորդագրութեան մէջ, Ուաշինգթոնի շրջոյ հոգեւոր հովիւր՝ Տ․ Վրթամէն Դալայեանը, որ կը յայտարարէ, յորդոյն հաւաք, իր վկայութիւն ու օրինակութիւնն ալ տալ, յայտնելով քէ ինք որքա՛ն տպաւորուած է ժալկական հարցերն ու նկատումն անոր գիտութեանն, հետաքրքրութեանն ու գնահատանքն՝»․․․

Ու՛ր, Պր. Մըբէկպըրի ատենապետ նշանակումով չէ ոտնակոխուած մեր մեծ Միութեանը՝ Հ.Բ.Ը.Մ.ի 1968 թուականի կանոնադրութիւնը, որուն Դ. յօդուածը, որ կը վերաբերի անդամակցութեան պայմաններուն, կը նախատեսուի. «Հետեւեալով ա՛մէն անձ, ըլլա՛յ ամբողջական կամ մասնակի ծագում, եւ անոնց ամուսինները, աշխարհի ուեւ մէկ մասին կը, կըման Հ.Բ.Ը. Միութեան անդամ ըլլալ, երբ անոր կը պատկանէր կընդունին եւ յաճնձ կ'առնեն հպատակելի անդամակցութիւնը»։ Եւ ես կասկած չունիմ որ ան՝ Պր. Մըբէկպըր, ընդունա՛լ չէ Հ.Բ.Ը.Մ.ի նպատակները»։ Եւ յաճնձ առնա՛լ չէ «Հպատակելի անդո կանոնագրին»։ Ու թէ ես կանոնագրութիւնը որեւէ տրամաբանութեան չ'ըտպայտիտք մեր օտար փեսաներու՝ մինչեւ անգամ ատենապետ նշանակումին մասին, ես վստահ եմ որ Պր. Մըբէկպըր աղէկ մարդ է, լաւ մարդ է, պարկեշտ մարդ է, ու լայն եւ առանձնայաւուն՝ հետաքրքրութիւններ ունի հայրայրեան նկատմամբ։ Սակայն հակադէս կը տարակուսիմ, որ ամերիկահայ գաղութին մէջ կարծի չէր գտարիւն հայ մը գտնել այդ պատշաճի յարմար, պայմարելու համար ամերիկահայութեան ամերիկանացուին դէմ։

Բարեգործականը աճեմ քանե առաջ հայապահպանումն՝ կազմակերպիչ է, մեծագոյնը մեր կազմակերպութիւննե-
տուն: Եւ տրամաբանական ու քնակամ պիտի լլայր, որ ան
առիչքը եւ անոնց հայութիւնը պահպանող՝ օտարները հա-
յաւունքի հիւ զարմացողք... հայամայու փոխարէն:

Ես չեմ կրնար շնորհատրել Ամերիկայի Կեդր. Յանձնա-
փորձիկն ընդ ստեղծապետը իր այս պաշտօնին առթիւ:

Ես չեմ կրնար շնորհաւորել մաքս ու մանուկ անոնք,
որոնք զինքն իրենք եմ առնալիս:

**ՄԻԹԷ՝ ԳԻՈՐԳՆԵՍ ԱՆԳԱՄ 2Է ԿԱՐՈՂԱՅԱԾ,
ԻՐ ՆՇԱՆԱՒՈՐ ԼԱՊՏԵՐՈՎ, 20ՐԴ ԴԱՐՈՒ 800.000
ՀԱՅՈՒԹԻՒՆ ՀԱՇՈՒՈՂ ԱՄԲՈՂՋ ԱՄԵՐԻԿԱՅԻ
ՄԷՋ ՀԱՅ ՄԸ ԳՏՆԵԼՈՒ**

Անհատատալի բայց իրաւ,
սակայն ամէն պարագայի տը-
խուր ու յուսալէի է այն լուրը
զոր մեր պաշտօնակից «Զար-
թօնք»ը - Ռիչըրտ ՄրքՄամպըր
Հ.Բ.Ը.Մ.-ի Ամերիկայի
Կեդր. Յամճամտողովի Ատե-
նապետն, խորաքրին տակ - կը
հրատարակէ:

Անճրկած որեւէ յաւելեալ մեկնաբանութիւն տալու, բայց եւ այնպէս առարկայական ոգիով մտնեալով հարցին, նոյնութեամբ կարտատրուինք եւ կը ձգենք անոր քննադատութիւնը մեր յարգելի ընթերցողներուն առողջ դատողութեան:

Ամէն դիւրիմացութեան առաջըդ տանելու ի խնդիր, կ'իզենք հետեւեալ ճշդումը կատարել: Սկզբնական ծագումով, յարգարժանի նորընտիր Ատենապետին ո'չ բարձր անձնաւորութիւնը, ոչ ալ անսոր - ամէն կասկածէ վեր եւ տուր-տուրած - Հայաստանի թիւ

Նրն է որ կը փորձենք նոս-
րացնել Հոս: Քալ լի'ցի, ա-
նոնք չեն կրնար խնդրոյ՝ ա-
ռարկայ դառնալ:

Ողորդ լուրջ է եւ նրբին։
Մեզմէ կը պահանջուի որ մէկ-
դի ղեննք կիրքն ու հապճեպ
վճիռը եւ չլուհալացուի՜նամբ
եւ առարկայօրէն ջանանք
վերլուծել պատճառներն ու
հետեւանքները։

Այսուհանդերձ չենք կրնար
չտալ, յարգելի ընթերցողնե-
րուն, մեր կարծիքն ու տեսա-
կէտը:

Հայ Ազգը, ինչպէս միշտ, ա
յսօր եւս կը վայելէ բազմաթիւ
բարձրարժէք հայասէրներու
բարեկամութիւնը:

Այս ականաւոր անձնաւորութիւններուն դուրս է դուրս կատարած գործերը շատ ակնկի ճշգրիտակաւոր են եւ իրենց, Հայ Դատի նպաստելու գծով, տուած կարծիքներն շատ ակնկի աւարկայական եւ անաչառ կը համարուին միջազգային

Հանրային կարծիքին կողմէ,
քան թէ որեւէ Ազգային Հաս-
տատութիւններու պատկան
անձնաւորութեան պաշտպա-
նած տեսակէտը :

Ուրեմն ժամանակն է որ մե-
զից ցոյց պիտի տայ թէ որոշափ
ճիշդ է Հայասրդ օտար բարե-
կամները, որքան ալ անհրա-
ժեշտ ըլլան արտոնք աշխուհո-
թիւնն ու խորհրդաբերը,
Հայկական Հաստատութիւն-
ներէն ներս պարտաւիճեցնե-
լուսն վերածելը եւ անկիլ ա-
նոնց Հ.Բ.Ը. Միութեան կա-
րեւորութեանը Հաստատու-
թեան մը ճակատագիր յանձ-
նելը: Որովհետեւ ան ճիշդա-
րեւ կուտայ մեզի թէ բոլոր Ա-
մերիկահայերուն մէջ չկայ
կամ չէ գոնուստ առնուածը
Հայ մը (գոնէ Հայտ մը) որուն
կարելի ըլլայ միտահել մեր
սիրելի Հ.Բ.Ը. Միութեան ղե-
կավարութիւնը:

ՍԱՐՏԱՐԱԳԱՏ

ԿԷՅՏԱՐ ԱԼԻԵՒ ԴԱԴՐԱԾ
ԲՈՒ ԻԹԵԻՒՈՅԻ ԱՆԴԱՄԱԿՅՈՒԹԵՆԷ

Կէլտաք Այիեւ

Ս. Միրովսեան Համայնա-
լար Կուսակցութեան Կեդրո-
նական Կոմիտէն ընդունեց ա-
ռորպէյնացի Կէյտար Ալիեւի
հիմովը՝ «Քաղաքական Բիւ-
րոյի իր պաշտօններէն ազատ
ձգուելուն, առողջական պատ-
ճառներով»:

Ս. Միլոսեֆան մէջ ենթակա-
ներու կողմէ բնօրէնարարական
մեծ ղեկավարութիւն կ'ըլլայ, երբ
պաշտօնէն պիտի արձակուին։
Ինչ ալ ըլլայ - կամ չըլլայ -
Ալեկիի առողջական վիճակը,
ան շատ չորս կողմապիկցներ
որոն չէր կորպորատիվ վերակա-
ռուցման ծրագրիներուն։ Ա-
իսիւն հետաքրքիր Ս. Միլո-
սեֆան 14 Անգամներ թաղիկ

ցած քաղաքական բիւրոյին պակասեց կ'ըլլայ անձ մը, որուն զիրքը ներշնակ էր հայկական արդարագոյն պահանջներուն, մանաւանդ Հարապտղի եւ Նախիջեանի Հայաստանի վերամիացման աղօրշարժութեամբ:

Կէտար Ալիւ ծնած է Նախիջևանի մէջ 1923ին: Իր ամբողջ ասպարէզը եղած է Ատրոպայեանի քաղաքական ոստիկանութեան մէջ, ուր աստիճանական բարձրացումով դարձած է երկրին Մասնաւոր

(Շար.ը 15րդ էջ)

ՀԱՅՐ ԳԷՈՐԳ ՊԱԼԵԱՆԻ ՎԱՐԴԱՊԵՏ
ՋԵՌԵԱԴՐՈՒԹԵԱՆ ԱՐԾԱԹԵԱՅ ՅՈՒՆԵՍԿՈ

Հայր Գեորգ Պաշան կարկանդակը կտրած առնել, չընապատուած Պրն. Կա-
նո Թովալեանի, Տիկ. Մարթա Տիարպէքրեանի, Հայր Սարգիս Վրդ. Պող-
ջալեանի եւ Տիար Խուսթո Սուքարբիի կողմէ:

Հինգշաբթի, 5 Նոյեմբերի
Մայիսյան փառատանի
Համադասարանի վերջ, տեղի
ունեցավ Հայր Գրիգոր Վրդ
Պապեանի ձեռնադրութեան
25-րդ տարեդարձը, ներկա
յութեանը՝ Հարամաներիկա
յոս խմբողիչի համադասարան
առաջը Գրգ. Վարդան
նպ. Պողոսյանի, արժանի
հասակը Առաքելի Գրգ.
Գրգորիս նպ. Բունիաթ-
նիսի ներկայացնող Հռչ. Տ.
Գրգ. Վրդ. Մուրադեանի,
Հայր Սարգիս Վրդ. Պողոս-
յանի, Միխիլեանի վարժա-
րանի թարգմաններուն, ծնո-

(Շար.ը 15րդ էջ)

001-010 011 012 013 014 015 016 017 018 019 020 021 022 023 024 025 026 027 028 029 030 031 032 033 034 035 036 037 038 039 040 041 042 043 044 045 046 047 048 049 050 051 052 053 054 055 056 057 058 059 060 061 062 063 064 065 066 067 068 069 070 071 072 073 074 075 076 077 078 079 080 081 082 083 084 085 086 087 088 089 090 091 092 093 094 095 096 097 098 099 100 101 102 103 104 105 106 107 108 109 110 111 112 113 114 115 116 117 118 119 120 121 122 123 124 125 126 127 128 129 130 131 132 133 134 135 136 137 138 139 140 141 142 143 144 145 146 147 148 149 150 151 152 153 154 155 156 157 158 159 160 161 162 163 164 165 166 167 168 169 170 171 172 173 174 175 176 177 178 179 180 181 182 183 184 185 186 187 188 189 190 191 192 193 194 195 196 197 198 199 200 201 202 203 204 205 206 207 208 209 210 211 212 213 214 215 216 217 218 219 220 221 222 223 224 225 226 227 228 229 230 231 232 233 234 235 236 237 238 239 240 241 242 243 244 245 246 247 248 249 250 251 252 253 254 255 256 257 258 259 260 261 262 263 264 265 266 267 268 269 270 271 272 273 274 275 276 277 278 279 280 281 282 283 284 285 286 287 288 289 290 291 292 293 294 295 296 297 298 299 300 301 302 303 304 305 306 307 308 309 310 311 312 313 314 315 316 317 318 319 320 321 322 323 324 325 326 327 328 329 330 331 332 333 334 335 336 337 338 339 340 341 342 343 344 345 346 347 348 349 350 351 352 353 354 355 356 357 358 359 360 361 362 363 364 365 366 367 368 369 370 371 372 373 374 375 376 377 378 379 380 381 382 383 384 385 386 387 388 389 390 391 392 393 394 395 396 397 398 399 400 401 402 403 404 405 406 407 408 409 410 411 412 413 414 415 416 417 418 419 420 421 422 423 424 425 426 427 428 429 430 431 432 433 434 435 436 437 438 439 440 441 442 443 444 445 446 447 448 449 450 451 452 453 454 455 456 457 458 459 460 461 462 463 464 465 466 467 468 469 470 471 472 473 474 475 476 477 478 479 480 481 482 483 484 485 486 487 488 489 490 491 492 493 494 495 496 497 498 499 500 501 502 503 504 505 506 507 508 509 510 511 512 513 514 515 516 517 518 519 520 521 522 523 524 525 526 527 528 529 530 531 532 533 534 535 536 537 538 539 540 541 542 543 544 545 546 547 548 549 550 551 552 553 554 555 556 557 558 559 560 561 562 563 564 565 566 567 568 569 570 571 572 573 574 575 576 577 578 579 580 581 582 583 584 585 586 587 588 589 590 591 592 593 594 595 596 597 598 599 600 601 602 603 604 605 606 607 608 609 610 611 612 613 614 615 616 617 618 619 620 621 622 623 624 625 626 627 628 629 630 631 632 633 634 635 636 637 638 639 640 641 642 643 644 645 646 647 648 649 650 651 652 653 654 655 656 657 658 659 660 661 662 663 664 665 666 667 668 669 670 671 672 673 674 675 676 677 678 679 680 681 682 683 684 685 686 687 688 689 690 691 692 693 694 695 696 697 698 699 700 701 702 703 704 705 706 707 708 709 710 711 712 713 714 715 716 717 718 719 720 721 722 723 724 725 726 727 728 729 730 731 732 733 734 735 736 737 738 739 740 741 742 743 744 745 746 747 748 749 750 751 752 753 754 755 756 757 758 759 760 761 762 763 764 765 766 767 768 769 770 771 772 773 774 775 776 777 778 779 780 781 782 783 784 785 786 787 788 789 790 791 792 793 794 795 796 797 798 799 800 801 802 803 804 805 806 807 808 809 810 811 812 813 814 815 816 817 818 819 820 821 822 823 824 825 826 827 828 829 830 831 832 833 834 835 836 837 838 839 840 841 842 843 844 845 846 847 848 849 850 851 852 853 854 855 856 857 858 859 860 861 862 863 864 865 866 867 868 869 870 871 872 873 874 875 876 877 878 879 880 881 882 883 884 885 886 887 888 889 890 891 892 893 894 895 896 897 898 899 900 901 902 903 904 905 906 907 908 909 910 911 912 913 914 915 916 917 918 919 920 921 922 923 924 925 926 927 928 929 930 931 932 933 934 935 936 937 938 939 940 941 942 943 944 945 946 947 948 949 950 951 952 953 954 955 956 957 958 959 960 961 962 963 964 965 966 967 968 969 970 971 972 973 974 975 976 977 978 979 980 981 982 983 984 985 986 987 988 989 990 991 992 993 994 995 996 997 998 999 1000 1001 1002 1003 1004 1005 1006 1007 1008 1009 1010 1011 1012 1013 1014 1015 1016 1017 1018 1019 1020 1021 1022 1023 1024 1025

ԽՄԲԱԳՐԱԿԱՆ

50 ՏԱՐԻ

Դժուար է օրաթերթի մը հեւոտ առօրեային մէջ որեւէ ազատ պահ գտնել սեփական հաշուեյարդարի համար, մանաւանդ երբ 50 տարուան վաստակ մըն է խնդրոյ առարկան, այս պարագային՝ կեանքի ուղին մեր թերթին՝ «ԶԱՐԹՕՆՔ»-ին, որուն 50 տարին կը լրանայ այսօր։ Յօդուածներ, ուսումնասիրութիւններ պէտք են ինչուն եւ ինչպէս բացատրելու համար հարցերուն, բախումը ցոյց տալու համար ներքին՝ գաղափարական մղումին եւ արտաքին պայմաններուն, խորաշփելու համար հարկւարուոր մարդոց ոգեկան, փիզիկական ու նիւթական սպառումը։ Կարելի է, թերեւ, ցանկատեսութեամբ մը, ապագայ բանասերին, պատմաբանին կամ մատենագէտին ուսերուն ձգել այդ ծանր բեռը, եւ... անցնիլ առաջ, ափսոսալով միայն, որ ցարդ շատ քիչ փորձեր կատարուած են այդ ուղղութեամբ, մինչդեռ 50ամեայ մեր թերթին պատմութիւնը տարբերութիւնը պիտի ըլլար Սփիւռքին։

Դժուար է մանաւանդ այդ բոլորը կատարել այսօր, Լիբանանի այս պայմաններուն տակ, ուր քաղաքական, ապահովական, ազգային ու տնտեսական անյադաբարի ղեկավարութիւնները, իրենց յորձանքին բերանն առած հաւաքական ամէն գործ, դպրոց, պաշտօն թէ մամուլ, կը ստիպեն մեզ միայն ու միայն մաքառիլ ամենի ալիքներուն դէմ, չիյնալ յորձանգալոյսին մէջ, չիսնդդելի։ Եւ այս բոլորին կողքին, նոյն այդ պայմաններուն պարտադրանքով ահա, ստիպուած ենք մանր դիմագրաւել լուսանցքային բուսացող քաղաքի հարցեր, բուրբէն ու մելանէն սկսեալ մինչեւ ցրտիչ ու գրաշար, մինչեւ երկկտրականութիւն ու վառելանիւթ։

Այս պայմաններուն տակ, ի՞նչպէս մտածել տարեդարձի հանդիսատր նշումներու մասին, քանասիրական եւ այլ կարգի նիւտերու մասին։ Բայց մանաւանդ՝ ի՞նչպէս մտածել ժամանակակից տեղեկատուական եւ տպագրական միջոցներով զինուելու մասին, որոնք որքան ալ մեծածախ, անհրաժեշտ նախապայման կը հանդիսանան իր առաքելութեան գիտակից եւ ատակ մամուլի ո՛րեւէ օրկանի համար։ Մինչդեռ յատկապէս սփիւռքեան մեր պայմաններուն համար, մամուլը է՛ ու կը մնա՛յ այն գլխաւոր միջոցը, որ իրնայ կանոնաւորել մեր գաղութներուն հաւաքական շնչառութիւնը, արեւան փոխ-ներարկումներ կատարել անոնց միջեւ, որոշ չափով նուագեցնել տարածութիւնն ու միջոցը սփիւռքահայ քաղաքի։ Սակայն ո՛րք եւ մեր հեռատիպերը, տեղեկատու միւս միջոցները, վարձատրուող թղթակիցներն ու ֆոթօ-թղթակիցները, նկարչական եւ այլ քաժիկները, դարձատիպերն ու քաժիկ-կրօնքի եւ օֆթ-սէթ մեքենաները, ո՛րք եւ մեր մասնագէտ խմբագիրներն ու սիւնակագիրները, համակարգիչներով օժտուած մեր արխիւներն ու աշխատողները։

Անկարելի երա՞գ - թերեւ։ Բայց ինչո՞ւ։

Քիչ միջոցներ կը վառենք նոյն գաղութին մէջ երբեմն մինչեւ 20, 30 ու նոյնիսկ 40 թերթ ու թերթիկ պահելու համար։ Կամ՝ նոյն քաղաքին մէջ 5, 10 եւ նոյնիսկ եկեղեցի ու ժողովարան հիմնելու եւ ապրեցնելու համար։ Ո՛րք եւ մեր մեծահարուստ քաղաքները, որոնց մեծ մասը, ի քացառեալ հազուագիւտ կարգ մը իմաստուն անձեր, սա կամ նա կրօնաւորին ոտը կ'երթան բակնին լայն քանալու համար։ Հանդերձալ կեանքի նախապատրաստութիւնը անկի՞ կարեւոր է քան մեր ապրո՞ղ սերունդներուն իմացական սնունդը։ Միւս կողմէ, դպրոց, ակումբ, դարմանատուն անհրաժեշտ կարեւորութիւններն են մեզի համար։ Բայց մամուլը։ Խեղճուկ քաժանդագիւններով կարելի՞ է ապրեցնել զայն, այլ մանաւանդ՝ կարելի՞ է անկի մեծ աշխատանք ակնկալել անկէ։

Այսուհանդերձ, մեր թերթի կեանքին երկրորդ կիսադարու սեմին միայն դառն ըսած չլլալու համար անկցենք, որ զօրակոչի ենթարկելով մեր ունեցած բոլոր միջոցները, պիտի աշխատենք գէթ հեռուէն քալլ պահել ժամանակակից տեղեկատուութեան պահանջներուն հետ, մեր ունեցած անկի փառասիրական ծրագիրներուն համար սպասելով մեր... մամուլի՞ քաղաքներուն։ Միւս կողմէ, արժանաւորապէս եւ մեզայատուկ ձեւով նշած ըլլալու համար մեր թերթին 50ամեակը, մի քանի ամիս ետք հրապարակ պիտի հանենք մեծածախ քաղաքի մը, որուն աշխատակցած են ու կը շարունակեն նիւթեր առաքել մեր աշխատակիցները, Սփիւռքի զանազան կողմերէն ու Մայր Հայրենիէն։

Մինչ այդ, այս հանդիսատր առիթով կը շնորհակտենք մեր բոլոր աշխատակիցները, ընթերցողներն ու քաղաքները, առանց որոնց գեղարուեստ մեր թերթը պիտի չըլլար այն՝ ինչ որ է այժմ։ Կը շնորհակտենք մանր Ռամկավար Ազատական Կուսակցութիւնը, որուն յաղթանակներէն մէկն է մեր թերթին կիսադարեան վաստակը։ Շնորհակալութիւն կը յայտնենք մեր վերաւոր եւ ասպնջական Լիբանանին, որ ազատ խօսքի եւ ազգային կեանքի լայն հնարաւորութիւն կուտայ մեզի։ Շնորհակալութիւն կը յայտնենք մանր մեր Մայր Հայրենիքին եւ Մայր Աթոռ Ս. Էջմիածինին, առանց որոնց անիմաստ պիտի դառնար ազգային ամէն ճիգ եւ գոյապայքար։

Դէպի նոր կիսադար։

«ԶԱՐԹՕՆՔ»

UNION GENERAL ARMENIA DE BENEFICENCIA
INSTITUTO MARIE MANOOGIAN

CURSO LECTIVO 1988 * ABIERTA LA INSCRIPCION

JARDIN DE INFANTES SERPUHI EKSHIAN

ESCUELA PRIMARIA BERDJUHI EMIRIAN

COLEGIO SECUNDARIO-BACHILLERATO MERCANTIL

1° a 5° AÑO DORIS TCHINNOSIAN

INTEGRE A SUS HIJOS EN LA COMUNIDAD ARMENIA DESDE PARECORDZAGAN
ARMENIA 1322

773-2820 / 772-2617

ՀԱՅՐԵՆԻ ԱՇԽԱՐՀ

Հ.Բ.Ը. ՄԻՈՒԹԵԱՆ ՊՈՒԷՆՈՍ ԱՅՐԷՍ ՄԱՍՆԱԾԻՒՂԻՆ

ՇՐՋԱԳԱՅԱԿԱՆ ԶԵՌՆԱՐԿԸ

Կարժէ խալի Հ.Բ.Ը. Միութեան Պուէնոս Այրէսի մասնաճիւղին, երկար առեւնէ ի վեր, կազմակերպած Մայր Հայրենիք շրջապայութեան մասին Դրուստի անոր առաւելութիւնները պիտի համապատասխանէր անգամ մը եւս կրկնել ընդհանուրին կողմէ, եւ ինքնաբերաբար, ընդունուած իրողութիւն մը:

Հետեւաբար, մեր նպատակը ո՛չ հանրականութիւն ընել է - որովհետեւ, բացի մեր խիղճէն, ոչ ոքի հաշուետու ենք - ոչ ալ դասական միջոցներով փաստել մեր ըսածը: Դրական եւ առողջ մտեցումով կարելի է հաստատել թէ այս մամբողջութիւնը, պարզ ու սովորական շրջապատներու շնորհիւ միայն չենք ու հաճողէն շատ անդին, ոչ միայն հաճելի, այլ նաեւ ու նամանաւոր չենք եւ հոգեպարար է: Հաճելին օգտակարին միացնելը, հոգեկան զօրեղ պարունակներու եւ զոհուակութեան աղբիւրներ, հազաւէց երեւոյթ է մեր ժնրթապաշտ դարին մէջ: Ահա՛ թէ ինչու այս շրջապայական ձեւաչափերն են մամբողջ ուշադրութեան արժանացաւ:

միայն, ինչ որ կ'ենթադրէ հայրենասիրական բարձր ոգի եւ գիտակցութիւն:

Ճամբորդը որ՝ այս հոգեմիճակով Հայրենիք կը հասնի, օտարաշէն ինքնին միջուկէ Արժանիքի վերադարձը եւ նոյնիսկ անկէ ամիսներ յետոյ, պիտի աղբի նոր ծնունդ առած հրապուրելի երազի մը տպաւորութեան ներքեւ:

Ոչ որ ալ ըլլան իր ծանօթութիւնները Արդիական Հայաստան առաջին անգամ այցելող հայը պիտի նկատէ որ ոչ միայն իր մտավախութիւնները, կէք ունէր, տեղին չէին այլ նամանաւոր որ Մայր Հայրենիքը իր բոլոր անկեղծութիւններէն վեր աւելի զեղեցիկ ու զօրաւոր իրողութիւն է: Կատուարեւր եւ ինքզինք պարտադրող բարիմասնութիւններով:

Այսպէս՝ այն տարրած եւ շրջ փափակները զոր նախապէս զծած էր իր մտքին մէջ տեղի պիտի տայ չէնդր ու շօշափելի իրականութեան, որուն չէր յուսալ հանդիպել: Մայր Հայրենիքը - իր շքեղ չէնքերով ու չնտկութիւններով, արդիական ձեւաչափերով, ընթացակար ու գեղեցիկ հրապարակներ:

Հ.Բ.Ը.Մ.ի Պուէնոս Այրէսի մասնաճիւղի խումբը հիացմունքով կը հետեւի Աշտարակի հանդիպում:

Ուրեմն՝ արժանիքնահայ շրջապային համար նախատեսուած այցելութիւնները չեն սահմանափակուիր պատմական հնդկութիւններ, զօսափայտներու եւ կամ արդիական պատմութիւններէ մէջ ժամանակ անցնելով:

Յատկապէս տիրական գէները կը կայանան այցելողին տայ, կարելիութեան ներքեւ սահմաններուն մէջ, Առեւտրական Հայաստանի տաս-

տեղ բուած եւ գեղեցիկ պարտէզներով, մրգաստաններով, այգիներով ու բանջարեղէններով շրջապատուած ինչպէս նաեւ ամենարդիական սարքաւորումներով ու դրութիւններով օժտուած - նորահար նորակառոյց աւաններ, Նոր Հանք, Նոր Սեպիս, Նոր Սեպիսայ եւայլն, եւայլն:

Անկա չկատարուեցաւ, անշուշտ, մոզակա զաւազանի հարուածով, այլ եղաւ մեր

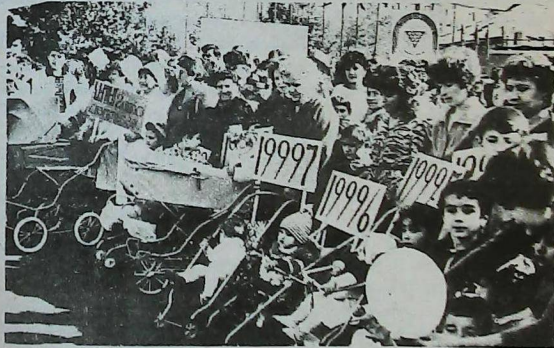
ժայն ափին, 70ամեակն էր որ կը տօնուէր:

Նոր կամուրջով, նոր փողոցներով, գեղեցիկ չէնքներով, մշակութիւն օճախներով, դպրոցներով, թանգարաններով, մարզադաշտներով, եւ այն բոլոր բաներով որ մեզի իրատեւք կուտան արդիական իրակումը զօրծածել, այս Աւանը - փրկելի թուշուրի պէս, աւերակէն, քանդէն ու մոխիրներէն յարութիւն առած կ'ընդունէր հետեւ հեռուններէն եկած բազմութիւն մը:

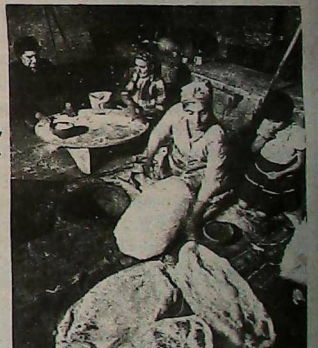
Այսօր՝ Համաքաղաքային թատերահանգրուած տօնահանգէսը ունէր իբր նշանաբան «Մարդիկը Աշտարակ, իմ տուն, իմ օրբան»:

Այցելու, իր վերադարձին, իր հետ պիտի տանէ Աշտարակի համաքաղաքը զինքն եւ եղբայրիկները իր օրբանը: Այցելու, իր վերադարձին, իր հետ պիտի տանէ Աշտարակի համաքաղաքը զինքն եւ եղբայրիկները իր օրբանը: Այցելու, իր վերադարձին, իր հետ պիտի տանէ Աշտարակի համաքաղաքը զինքն եւ եղբայրիկները իր օրբանը:

Տօն է Կոմիտասի, անուամբ մկրտուած քաղաքի, Նահատակներու Յուշարձանին մօտ: Ընթացիկութեան զօհանքներն հանդէսը կը շարունակուի, իսկ քաղաքական

Տեսարան մը եղբայրիկ ցորենով հացի պատրաստութիւնէն:

Նորածին երախաները իրենց մայրերով: Կ'երեւայ 1989Դրէ ծանուկը:

Ոչպէս բոլոր օտար երկրքի տակ ապրող սփրսկաբնակները, առաջ սեռի եւ հասակի խտրութեամբ, արժանիքնահայուն համար ալ Մայր Հայրենիքն այցելելը յատուկ ուսմաստ եւ նշանակութիւն ունի՝ սիրուն երազ մը զոր տօնի իրենք ի վեր փայփայած ու սրբաբոցած էր, որովհետեւ ան կը հաստատ թէ իր հարազատ աչքերով տեսնել իր եւ իր պարտքներն սրբազան հողը, մօտէն ծանոթանալ իր Հայրենիքի մէջ ապրող եղբայրներուն, նորական պարտականութիւնն՝ բոլոր Հայրենիք, աւելին՝ ուխտաւանդութիւն է:

Անշուշտ անկէ մօտէն շօշափել ու ճանչնալ Մայր Հայրենիքն՝ Մ. Հայաստանը կառուարներէ անպայման անկի խտրուն զգացումներով սիրելու զայն եւ զուրապարտու անոր

բով, լայն ու մաքուր պողոտաներով, հոյակապ կամուրջներով ու հաղորդակցութեան ցանցներով, մարգարական կեդրոններով, գեղարուեստի, մշակութիւն, թանգարան, մատենադարան, թատրոն, օրեօր, դպրոց, համալսարան եւ այլ օճախներով:

Մայր Հայրենիքը միայն հայուն չէ որ հիացում կը պատճառէ այլ նաեւ բոլոր օտար հիւրերուն որոնք բանաւոր ու զարաւ մամուլով զովքը կը հիւան մեր Հայրենիքին, գերութեան եւ ճարտարապետութեան իրաւաւորներէն մէջ կատարած նուաճումներին: Երազեղ կատարեց մը որ, եթէ ցոյց կուտայ բան մը, ցոյց կուտայ գլխաւորաբար հայ ժողովրդի տնտեսաբանական հանճարն ու ռեալիստութիւնը:

եանկ տարիներու ընթացքին, կատարուած վիթխարի ոստումին ամբողջական պատկերը:

Անկախ է ուրանալ այսպէս յայտնուած արտապնդի իրողութիւնը, կանգ չառնել եւ չանդրադառնալ տնտեսանքին:

20 Նոյեմբերի խորհրդայնացումով իշխանութեան զեկը ստանձնող անձնութեան հայրենասէրներու ձեռքը անցած աւերակներու կոյտ Հայաստանը, ուր սպանեց, սոխ ու համահարակից հնաժէն օրական հաղարարութիւններ եւ ուր դժբախտութիւնն ու թշուարութիւնը տարածած էին իրենց սարսափելի թեւերը ամէն տեղ, այսօր բոլորովին տարբեր երկիր մըն է:

Անցեալի աւերակներուն, խողան եւ մայրի վայրերուն

անասան ժողովրդին ապրելու եւ ստեղծելու անրկնիքի կամբով ու ժրջան աշխատանքով:

Այս նորակառոյց հոյակապ անաններն են որ գլխաւորաբար կը զարան այցելուին ուշադրութիւնն ու հետաքրքրութիւնը:

Հ.Բ.Ը. Միութեան վերընդ կազմակերպած խումբին պատրաստ չէր կրնար տարբեր ըլլալ: Այս խումբը նորակերտ Աշտարակի մէջ ապրեցաւ, բառին Հայրենասիրական ամենաբարձր իմաստով, մշակութիւն բացառիկ ժամանակ, որուն անկի եւս զօրացուցին իր Հայրենասէր համոզումն ու հաստատը:

Հոկտեմբեր 17-ին, վաղաջնաւոր ու վահաղին նաման վերածնած Աշտարակի մէջ, որ կը զտնուի Գասախ գետին

մարզադաշտին մէջ զգեղն բարեկամութեան հանգը:

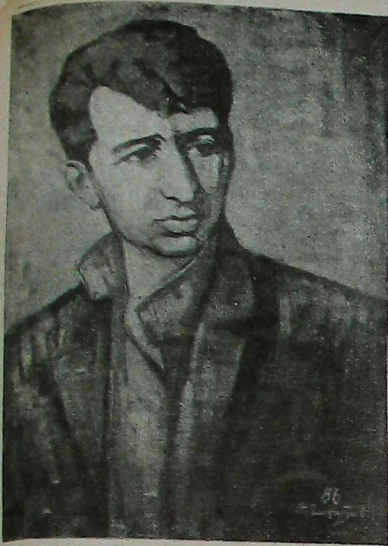
Աշտարակի Ձախնեայ թաղամասին մէջ, որ նշանաւոր է արդիական հայաշէն կառոյցներով, հարեանութեան տուն է, տն ուրակութեան:

Աշտարակ... Բասախի մօտ: Օրորոցը է ինչեղէն... իսկ Գասախ գետը Արաքսէն բերած իր երեքերով կը լեցնէ այս ժողը:

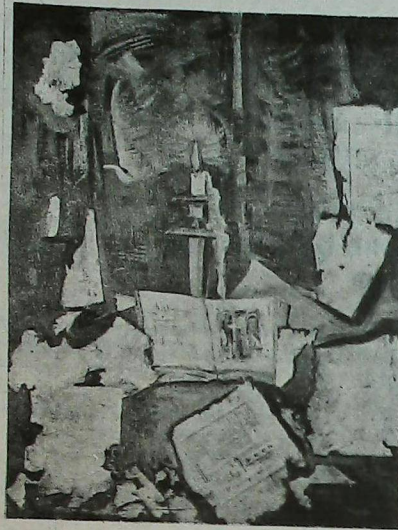
Տօնահանգէսին պատմական բացումէն թէլ առաւ, ծեւաւ 20 հաղարարող աշտարակցի ինչ գուշաղիկով:

Ճոխ ու ընտիր սեղաններու շուրջ բազմած հիւրերը բարբութիւնն եւ արեւակութիւն մարթեցին այս նշանաւոր 20

ՌԵԳԻՆԱ ՂԱԶԱՐԵԱՆ

«ՌԵՏԱՍԱՐԿ ԶԱՐԵՆՃԸ»

«ՄԱՍՈՒՆՔՆԵՐ»

«ՆԿԱՐԶՈՒՆԻ ԱՐՈՒՆԵՍԱՆՈՑՈՒՄ»

«ՌԵԳԻՆԱ ՅԻՇԱՍԱԿԻՆ»

«ԱՐՓԵՆԻԿ ԶԱՐԵՆՃ»

Դահլիճը սկսեց թնդալ ու ընտրեղոտ ծափերից:

Նախագահութիւնում նրա տաճ մի կին ոտքի ելաւ ու խոնարհ գլուխ տուեց դահլիճին: Մահերն առաւել որոտըղոտ դարձան: Մոսկուայի մէջ հասարակութիւնը մեծարում էր այդ կնոջ սիրանքը, բաղաժանցիական խիզախութիւնը:

Ռեգինա Ղազարեան... Այս անունը երեւի ընդմիջող կապուած պիտի մնայ Չարենցի անունը, կապուած ոչ միայն իր սիրալի գործով, այլեւ իր ստեղծագործութեամբ:

Դեռատի էր, երբ ծանօթացաւ Չարենցի հետ: Մեծ բանաստեղծին համարաւոր դուր էին գալիս աղջկա համարակալութիւնը, հոգեկան թռիչքները, երազանքները, նկարչական ձիրքը: Ու երեւի ամենին չզարմացաւ, երբ աղջիկը մի օր յայտնեց, թէ մեկնում է Մոսկուա՝ ընդունուելու օգնչուական դպրոց...:

Մեկնեց, ընդունուեց, աւարտեց դպրոցը ու երբ 1936 թ. Երեւան վերադարձաւ, իր մեծ բարեկամին հոգեկան ծանր վիճակի, ծանր տագնապների ու նախազգացումների մէջ գտաւ: Ինչով կարողացաւ օգնեց, սատար եղաւ նրան:

Այդ օրերին աղջիկը չգիտեր, թէ Չարենցը պատգամել է կնոջը, որ երբ իր հետ կատարուի անխուսափելի, իր ձեռագրերը, սեւագրերը յանձնի Ռեգինային...:

Անխուսափելին կատարեց...

Չարենցի ձեռագրերը Ռեգինայի ձեռքով ապաստան գտան հողի տակ:

Չեմ յիշում հիմա, թէ ով էր, որ 90-ական թուականներին սկզբներին ինձ ծանօթաց-

րեց Ռեգինայի հետ: Լսել էի, գիտէի, որ նրա մօտ Չարենցից ձեռագրեր կան: Խնդրեցի հարապրութիւն տալ՝ ծանօթանալու դրանց: Սիրով համաձայնեց, տուեց հասցեն...

Այն, ինչ բացուեց իմ առաջ, հրաշքի էր նման, հրաշքի ու ոգրերգութեան...

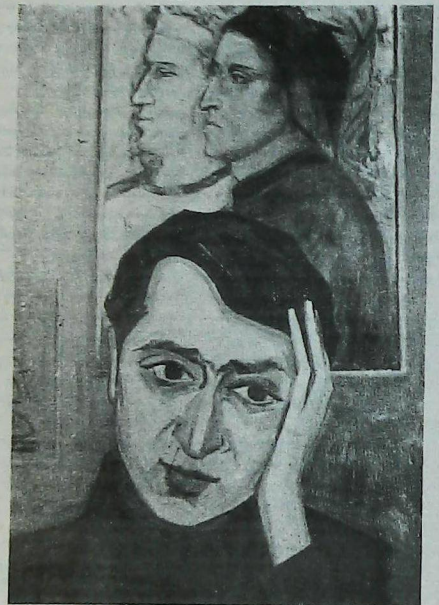
Իմ ձեռքին Չարենցի ձեռագրերն էին՝ դեղնած, խամրած, տեղ-տեղ փշուած, մոխրացած: Այն օրերի ոգրերգական շունչն էր փչում իմ դէմքին, եւ այդ շնչի մէջ կանգնում էր բանաստեղծի լուսեղէն, անարատ, ասպետական կերպարանքը: Կարդում, կրանում էի բանաստեղծութիւնները, դրանց տարբերակները, բեկորները եւ զգում, որ ոչ միայն Չարենցի, այլեւ ողջ հայ պոէզիայի մի նոր էջն է բացւում իմ դէմ, էջ, որից աղամանդեալ ցոլքեր էին անդրադառնում, եւ դրանց մէջ երեւում էր հայ բանաստեղծական արւեստի գալիք օրը...

Յարգանքի, երախտագրութեան զգացմունքներով հեռացաւ Ռեգինա Ղազարեանի տնից:

Յարգանքի, երախտագրութեան զգացմունքներին ինձ ուղեկցին միշտ, երբ առիթ ունեցայ անշուշու Ռեգինա Ղազարեան նկարչու ձեռագրերին:

Յարգանքի, երախտագրութեան զգացմունքները միշտ կարթնանան իմ մէջ, երբ որեւէ տեղ չնչի այդ անունը...

ՎԱՀԱԳՆ ԴԱՎԹԵԱՆ

«ՄԱՀՈՒՆ ՏԵՍԻԼ»

ՏԱՐԱԾԵՆԷՔ

«ՍԱՐՏԱՐԱՊԱՏ»

ՇԱԲԱԹԱԹԵՐԹԸ

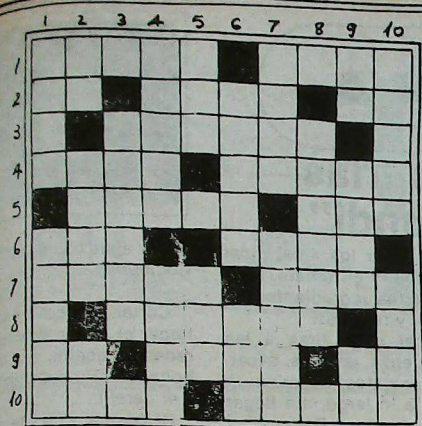

Su café molido
al gusto oriental

Gran Visir

Boedo 510,
T.E.: 97-4763

Վերջերս Մոսկուայում Եւրիկ Չարենցի ծննդեան 90-ամեակին նուիրուած հօրեղնական երեկոյ էր: Եւրոթիոններու ուկրաինացի նշանաւոր բանաստեղծ Իվան Դրաշը: Ըստ արժանւոյն գնահատելով Չարենցի հանճարը, եւ հանդիսականներին պատմեց նաեւ թէ ով եւ ինչպէ՞ս է փրկել Չարենցի վերջին տարիների ստեղծագործութիւնները:

«Ու»ն մէկ գիր հաշուել

ՀՈՐԻԶՈՆԱԿԱՆ

1- Մարզիկներու երազը -
տանտիկնոջ առօրեայ զէնքը:

կամքերու եւ ճիշդերու
այլ համարաբան աւերակոյ-
տին լայն, եղբերգակ բուն-
նու պէս, կը վայել դաշնակ-
ցական՝ նախադարձներու եւ
արհեստանկներու մահադոշ
արկերգը, թէ Երեսանի մէջ
այսին կը տրեխին չայստուն
մարդիկ, որոնք ազգութաց-
ներ էին, ոչոքի՛նքն էին, ե-
րեսանաբարձներ էին, եւ կը
բանդէին ու կը կրծանէին ա-
մէն պատ ու արծէք, ամէն օ-
րէնք ու կրծն, ամէն գիր ու ո-
րէք, ամէն յոյս ու խաբիւր-
թիւն։ Ուրեմն՝ ամբողջական
դշնագո՛ւմ, անթափանց խա-
ւառ, անյարկութիւն մա՜հ։

Սակայն քառսի ու բալբայ-
ան աղբ յորժանքին դէմ,
1921 թուականին, կանգնեցաւ
Ռամկալար Ազատական Կու-
սակցութեան յայտարարութեան
Հաստատութիւն ու հետադարնը-
ւած ձեռնարկներուն ամբար-
տակը: Բաղբալական իմաստ-
բանութեամբ, յանդուռն համո-
զումով ու հայրենասիրական
անսխիլով կայունացրած դա-
մանքն մըն էր ան, որ յու-
սեղէն անխորախ քարոսի մը
պէս փառեցաւ սփիւռքահայ
փրկւողներն ու մուկին մէջ, եւ
հայոց վերականգնումին
ճամբան ու խարխիւր մատ-
նանքն: Այնքան կանուփա, եւ
ղմայելի կանխատեսութեամբ
մը, ՌԱՀԻ իր մամուլով, ու
բնեւրով, ու կազմակերպու-
թեամբ դարձաւ անդուռն
այդ նորոգող գաղափարին -
որ ինքիդէպիմ Հայաստանը
հայ ժողովուրդի ազգային
փրկութեան երաշխիքն է,
հայրենի դպտութեան ա-
նաբանն է, հայոց ոգեկան ու
միակութային ու ֆիզիքական
վերածնունդին գրաւոր հո-
ղիւնն է, եւ մեր ընտանրաւուած հո-
ղիւնն վերադարձով՝ ամ-
բողկական Հայաստանի կազ-
մութեան մեկնադրութիւնն է:

Այս նախատեսությունը, հիմնուած ազդութեան գաղափարին ու պետութեան դերին ձայնարիտ ըմբռնումին վրայ՝ այսօր դարձեր է անվիճելի, չեզոյ իրականութիւն մը, որ չունտած բոլորէն, բացի կորստած ամբողջեանը քննելու նախանձով կոյր աղանդա-

2- Մարմնի մաս մը - երբ-
խազ մը: 3- Շող: 4- Նուազա-
րան մը - այս էջին հետ կապ

տրանքէ: Մեր համոզումն էր, որ միշտ կը մնայ, - թէ անկախ հայերէնի իշխանութեան վարչակարգին ընդթէն՝ սփււթըր հայութիւնը իր ամբողջ հաստատեալ ու սերը, եւ խառնադասանքն ու արհեստիքներ պարտաւոր էր ընծայել նորահայէն Խորհրդային Հայաստանին, առանց սակարկելու, առանց վերապահութեան, որովհետեւ, պարզապէ՛ս, այդ, պարզապէ՛ս, Հայ ժողովուրդին ֆիզիքական փրկութիւնը եւ ազգային գոյատեւումը պայմանաւորուած էր եւ կը մնայ՝ միշտ այդ Հայերէնիքին եւ անոր պետութեան զօրաւաւուն, քաղաքական հօն:

Ռամկավար Ազատական ղեկավարներն այս իրապատկերաանհրժեշտ աշխատանքները, որոնք հայրենասիրական ծրագիրը հույսով կհանգեցնի ու զանց գաղութաճանջ շարժարձ գանգաւածներուն ընծայեցին իբրեւ ազատարար ուղեցոյցն: Եւ առտուր որպէս հետեանք՝ քանի տասնամեակներ, անոնք ըստ իշխանութեանց մօտ զըրպարտուեցան իբրեւ համայնակար՝ կամ Մոսկովայի գործակալ, և միշտ նշլածն էին, և երբեմն բանտարկուեցան, և նոյնիսկ ենթարկուեցան ահաբեկչական փորձերու փառութեան: Այսօր հայրկաւ շատ դիւրին ու համոզող զբօսանք մըն է, հոգեփորձան կամ նորադարձ հայրենակներու համար, կանգնելի այդ պատուանդանի վայր և խաղափառ ներքող երգել ինքնանին ու հայրենիքին ձմեռան: Բայց հայրենասիրութեան գաղափարին ու կենդանի իրականութեան այդ պատուանդանը կառուցուեցաւ շուրջ կէս դարու պայմարներով, անհասանել նուիրտումով և քողատուի հաւատարմով և արեւմտի ու տեղիքներով, որոնց յղացումին ու մատուցումին տալիսպահանջը եղան Ռամկավար Ազատական վարչիներն ու շարքայիներն: Այսպէս փրկուեցան ըստ փրկուել գաղթական գանգաւածները վնասութեան, յուսալքումն ու քայքայման փի-

ունի: 5- Ալեն ձախ՝ ուտիք -
իրարու խառնուած չիլ: 6-
Ջառիկայր - իրարու խառնը-
ած կաչի: 7- Հերձուած - ող-
ղեակի: 8- Տառաւայր: 9- Դե-
րանուն մը - Թատերգութեան
հետ կապ ունի - խաղ մը: 10-
Թէ մայրաքաղաք եւ թէ մար-
մըն մաս - մաս (ունք):

ՈՒՂՂԱՀԱՅԵԱՏ

1- Երեք կարևորագույններ
չէին ինքն աշխարհու եօթը հրա-
շայի միջինըն մէկն էր - յաղթա-
նակ: 2- Անտկան մը - ազօտ -
ըլլալ թալէին: 3- Խաղերու
թանգարանը եւ թագաւորներ-
րուն խաղը: 4- Ոչխար - նոյն:
5- Մարմար - զատատիւ թա-
նէ: 3 տուն: 6- Վարկն վեր՝
արարական մայրաքաղաք մը
էր: 7- Վարկն վեր ճերմակ
ջարդի ստերներն - քոյ: 8-
Զինն կը կարօտէ: 9- Դերա-
նուն մը - ալոյ՝ - խաղ մը: 10-
Լիւր - միաշնին:

հերէն, եւ հետզհետէ բարձրացան ներկայի ինքնավրստահ, փարթամ, յանդուգն գոյավիճակին:

Որովհետեւ ամէն քայլ որ պիտի առնուէր ղեկի առաջ, ամէն նախաձեռն որ պիտի կատարուէր եւ ազգային պահպանութեան զափին միջառումի ճակատին վրայ ամէն յաղթանակ որ պիտի շահուէր, — եւ ի՞նչ առտոյք բոլորը տակաւի պիտի շարունակուէին իրազորութիւն, — անոնք կրնային միայն Նկարաւոր ըլլալ, եւ իմաստ ու արժէք տառնայ սարդը, ծաղիկը, հրաշալի յարութեամբ վերածնող Հայաստանի եւ անոր ժողովրդաշին գոյութեամբը, անոնք լուսեղան յարխիստի, անոնք տեսլական նշանակչեցով:

Եւ տակաւին, կենդանի Հաս-
յատատեք ժխտելու, անոր
կրկարար իրականութիւնը
ուրանալու, եւ զայն ամէն ո-
տար ստիճանի ու զաւով կոր-
ծանելու դաշնակցական ուղե-
գիծը՝ հատու, թուալի տա-
պարի մը պէս, շինամանկ ու
պատկանաւոր լայն իրաժանը
տարածեց սփիւռեացայ կեան-
քի բոլոր մարզերէն ներս: Ան-
նախ արդարաւ չեղանքի վե-
րաշինութեան օժանդակելու
նձեռնարկներուն: Դարձեալ,
հին ու եղբրական պատմու-
թիւնն էր, որ Նազարի դարե-
րէն, հայ ժողովուրդին զա-
ակաները, իրենց բրտիւնքով ու
տաղանդով՝ ծաղկեցուցեր է-
ին տօտար անապատները, եւ
տաճարներն ու պալատները կա-
ռուցեր էին տիրող տօտար բըռ-
նաւորներուն համար, եւ
զանձ ու գեղեցկութիւն աւել-
ցուցեր էին հեռաւոր ոտսան-
ներու վրայ: Հիմա, անաւոր
սպանդէն ու աւերումէն ետք,
կար համաժողովին բարձրա-
ցող հայրենիքը, թլուաւ, վի-
րաւոր, արիւնլուա: Եւ կար
զաղթական սփիւռքը, չեա-
նու, ջաթախաւաւ, ուղեկո-
րոյ: Երկու հաստաւածներն ալ
կարօտ շինարարութեան, հերո-
սական վերականգնումի զու-
գահեւ շարժումներու:

Հ.Բ.Ը. ՄԻՈՒԹԵԱՆ,

**ՊՈՒԷՆՈՍ ԱՅՐԷՍ ՄԱՍՆԱԺԻԻՂԻ
ՇՐՋԱԳԱՅԱԿԱՆ ԶԵՌՆԱՐԿԸ**

(Շաբ. 12րդ էջէն)

հազարերորդ աշտարակցիին:
 Հ.Բ.Ը.Մ.-ի խումբը յա-
 փըընտակում կը դիտէ այս
 պատմական տունակատուոր-
 քինը: Ան ստացած է արդէն
 հայրենիքի հողի եւ ժողո-
 վուրդի մկտուրթիւնը: Ինչ-
 պէս միտ բոլոր հիւրերը, ան
 ալ իր կարգին հրաժեշտ աննե-
 ին առաջ, պարտուած լըլա-
 վառին խորհրդագած մի՞թո՞ւ
 լորտէն, եւ կարծես յուզմուն
 քիովադրուած մեր պատմա-
 կան անցեալը յստակ ու ջինք
 -ինչպէս եկեղեցական շարա-
 կան մը - լսեց Ճի՛ծե՛նակ...
 Մի՛ծե՛նակ... Մնած տներս
 Աշտարակէ երբք:

Սրեց արցունքով լեցուած
աչքերը, ականթարթի մը մէջ
սթափեցաւ: Սակայն այս եր-
գին արձագանքը թափանցած
էր սրդէն իր հոգիին խորը եւ
անկասկած այս կանչը յաւերժ

պտիր մնայ, հոն, որպէսզի իւրեն եւ բոլորին յիշեցնէ թէ Մայր Հայրենիք Սովետական Հայաստանը շատ աւելի հայ է եւ շատ աւելի առողջ քան թէ ոմանք ի զուր կը փորձեն հաւատադնել:

Արժանատի վերադարձին,
Հ.Բ.Լ.Մ.-ի Հայրենիք շրջա-
նային խումբը դեռ քիչ թե-
րե՛ս Մայր Հայաստանի աղջկո-
ւթ բոլոր Հայկուհի, աղջկո-
ւթն ենթարկվում են ֆիլիթերու
սրցակնին որ պիտի չլքի ձեռքե՛
ձեռք բարեխառնելու եւ ծա-
նոթութիւններու ամբողջ լաշին
չընանանքէ՛ն ներս։ Յստեղծ
սարիւ թաղընք ի՛մ եւ ջեղ-
մով Հողը պսի եւ իրականա-
նայ մեր ամբողջական Հա-
յաստանի Մեծ ծրարը։

ኅ.ዓ.

ԿԻՅՏԱՐ ԱԼԻԵԻ...

(Շար. Թրդ Էջեմ)

Սպասարկութեան (K.G.B.)
պետը: 1971ին Պրեժնեւի օրով
մաս կազմեց Համայնավար
Կուսակցութեան Կեդրոնա-
կան Կոմիտէին: 1976ին Անտ-
րոպով, որ Կուսակցութեան
Ա. Քարտուղարն էր, Ալիեւը
նշանակեց Բոլիթբիւրոյի իրի-

բաւ անդամ եւ Նախարարաց
Խորհուրդին Ա. Փոխ-Նախա-
գահը: Որպէս մահմետական
երկրի մը զաւակ՝ ան մասնա-
ւոր առաքելութեամբ ճամբոր-
դեց Երրորդ Ալիսարհի երկիր-
ներ:

**Վիսենթե Լոփեսի «Համագգային»
«Ժորժ Սարգիսեան» թատերախումբը
Կր ներկայացնէ՝ Պարիլլե եւ Կրետիի**

ቅርባና ጥላቻ

(Կատակերգութիւն, երկու արար)

Բեմադրութիւն՝ Գալուստ Ճանաչգեանի

21 Նոյեմբեր եւ 5 Դեկտեմբեր, Ժամը 21,30ից,
(Կը խնդրուի ճշդապահ ըլլալը, «Արմենիա»,
Թատերասրահ, Տոմսեր՝ «Արեւ», 773ի0875,
792ի9343, 773ի2036

Conjunto teatral "George Sarkissian"
de "Hamazkain" V. López presenta
de Barillet et Gredy

“Flor de Cactus”

Dirección de Kalusd Jensezian

21 de Noviembre y 5 de Diciembre Reservas: Arev
21.30, Auditorio Armenia 773-0875/2036, 792-9343

ESTUDIO JURIDICO
Dr. Bautista Kuyumdjian
Dr. Gabriel E. Williams
Dra. Patricia Kuyumdjian de Williams
Dr. Javier B. Kuyumdjian
TUCUMAN 1438. PISO 7°
T.E.: 40-6809 / 7112 / 49-7049

Deportivas

Armenio: un equipo desconcertante

Rosario Central 1 Dep. Armenio 1 y Ferro
Carril Oeste 1 Dep. Armenio 0

Este es el calificativo más exacto para Deportivo Armenio, que el miércoles último empató un partido muy difícil en Rosario, y luego perdió en Caballito frente a Ferro Carril Oeste.

Pero vayamos por partes. Empecemos diciendo que Armenio viajó a Rosario con la idea de traer un buen resultado. Por eso salió a esperar. Entonces, los locales tomaron la iniciativa y fabricaron no menos de cinco situaciones para desvincular el 0-0 durante el primer tiempo. El gol lo consiguió Bauza con un cabezazo, tras un córner de Gasparini, a los 7 minutos. Allí Armenio se vio obligado a arriesgar un poco y lo hizo, mientras que Central seguía desperdiciando oportunidades. Sobre el final de la etapa se produjo otra complicación para el plan de Armenio, al ser expulsado Alderete por juego brusco.

En el segundo período, Armenio, contra todos los pronósticos, se jugó en procura de la igualdad. Y ésta llegó, con un golazo de Oviedo de tiro libre que sorprendió al arquero rosarino, que esperaba un centro. Como consecuencia de ello, los hombres de Central se lanzaron a buscar desesperadamente la victoria, que no fue posible, gracias a la gran labor de la defensa de Armenio y en particular de Jorge Sarmiento, pieza fundamental y principal responsable de

este importante punto obtenido, que pudo terminar en triunfo, de no desviar su remate Maciel, estando sólo ante Ferlati, cuando el juego concluía.

Después de este marcador, lógico era pensar que Armenio le ganaría a Ferro. No fue así, ocurrió lo contrario, pues con tanto de Oscar Acosta, cerca de la expiración del cotejo, el conjunto de Caballito se impuso por 1 a 0. No pasó más nada en ese encuentro, ni antes ni después de la conquista. Fue tan malo el espectáculo, que ni vale la pena comentarlo. Solamente cabe agregar que otra vez Armenio sufrió la expulsión de Luis Villarreal, por fuerte infracción a un adversario.

Pero, al margen de la derrota, ahora quiero referirme a otra circunstancia. Deseo expresar mi más sincero agradecimiento al Club Deportivo Armenio, a toda su comisión directiva y muy especialmente al Sr. Leonardo Kazandjian, Vicepresidente de la Subcomisión de Fútbol Amateur. Digo esto por haber tenido la suerte de ser invitado a viajar a Rosario y vivir una jornada que en mi condición de periodista será inolvidable. Otra vez gracias, por permitirme ser testigo de esa hazaña de nuestro Deportivo Armenio.

Próximo domingo: vs. Unión de Santa Fe, en Platense.

Daniel R. Der Avedissian

COCINA

Berenjenas frías "Iman bayendi"

Ingredientes:

6 berenjenas, parejas, chicas.
1 cabeza de ajo
4 cebollas
1/2 kg. de tomate
1 vaso de aceite
1 terrón de azúcar
Sal-Ají molido-Perejil.

Preparación:

Cortar la cebolla en ju-

liana, pelar los ajos, picar el perejil y el tomate. Mezclar estos ingredientes en un bol y reservar.

Sacar unas tiras a las berenjenas, lavarlas, sacarle los cabitos; hacerles un corte a lo largo, sin llegar a las puntas. Rellenarlas y salarlas.

Acomodar las berenjenas en una cacerola, echándoles el aceite y el azúcar.

Poner agua hasta cubrir las. Cocinarlas.

Cortar la cebolla fina; rehogar el ajo en dos cucharadas de aceite, con la cebolla, la mitad del tomate y el perejil.

Si se quiere, las berenjenas también pueden ser fresas.

Sona Guezikaraian

CENTRO CULTURAL GENERAL SAN MARTIN

"Cabaret de las Artes"

Dos acontecimientos de singular importancia anunciaban el "Cabaret de las Artes", creado y dirigido por Felisa Kuyumdjian.

En el primero, denominado "Tiempo de Cine" y que tiene lugar el miércoles 18 a las 20,15 ha sido invitado el cineasta Jorge Polaco,

quien dialogará con Felisa Kuyumdjian sobre cine y particularmente con relación a sus filmes "Dilapación" y "En el nombre del hijo".

El segundo acto tendrá lugar el miércoles 25 de noviembre, también a las 20,15 horas en un espectáculo titulado "Jazz y Poesía", con invitados como Isabel Azcona Cranwell y Agustín Tavitian, dialogando con Felisa Kuyumdjian, y la actuación del Conjunto de Jazz de Eduardo Ravera y la Bailarina Patricia Russo.

Automovilismo

¡Qué mala suerte!

Para la carrera que se disputó el domingo pasado en el circuito de la ciudad de Río Cuarto, Gustavo Der Ohanessian había marcado el décimotercer tiempo en la clasificación.

Luego de una excelente largada Gustavo comenzó a escalar posiciones vuelta a vuelta, hasta ubicarse en la tercera posición.

La carrera se desarrollaba a un ritmo infernal.

Desgraciadamente faltando pocas vueltas para el final, un resorte de válvulas del motor impidió que Der Ohanessian finalizara la competencia.

La carrera fue ganada por Traverso, que encabezaba el campeonato con 118 puntos, seguido por Oltra. Gustavo Der Ohanessian

está noveno con 41 puntos.

Esperamos que en la última carrera del campeonato, que se desarrollará en el Autódromo Municipal, Gustavo tenga la suerte que esta vez le faltó.

Juan Pablo Gechidjian

Dr. Arturo Balassanian Escribano

Florida 716 - 2º Piso - Of. "K"

T.E.: 392-2768

Radio Llamada: 311-0056 - 312-6383

CODIGO 3136

Confitería "Armenia"

PRODUCTOS ORIENTALES

T.E.: 71-4571 - Scalabrini Ortiz (ex Canning) 1317

TERKA

S.A.C.I.F.I.y.A.

Fábrica de tejidos

Fábrica:

Sarandí 2899, San Justo, Bs. As. T.E.: 651-1651/0634

Administración y ventas:

Moreno 1235, Cap. T.E.: 37-3829/37-6102

EL PROFESIONAL LOS RECETA BARTAMIAN LOS DISEÑA SU HIJO LOS PREFIERE LINEA PIE/RECTOR DE ORTOPEdia BARTAMIAN

Calzado Correctivo

Calzado Deportivo

PLANTILLAS
CORRECTORAS

ARTICULOS DE ORTOPEdia EN GENERAL
Descuentos desde el 30% a Obras Sociales.
Consulte con su Obra Social sobre otros beneficios.

ORTOPEdia **Bartamian**

Av. Belgrano 1699 Tel. 45.5213 Bs. As.
Av. 7 N° 1134 Tel. 3-4935 La Plata

Periódico Armenio
"SARDARABAD"
de la
ASOCIACION CULTURAL
TEKEYAN

Redacción y Administración
Cnel. Niceto Vega 4779
1414 - CAPITAL FEDERAL
T.E. 771-2520

Horario de atención: Lun. a Vie.
de 10:00 a 19:00 hs.

Registro Nac. de la
Propiedad Intelectual
N° 78.836

Director
MIHRAN SARAFIAN
Corresponsalia, recepción de
avisos y suscripciones en
BRASIL
Sr. Hrair Chahinian
Av. Coxingui 191 Ap. 84
Cep. 00579 - San Pablo
T.E.: 813-6731

URUGUAY
Dr. Pedro Tanielian
Benito Blanco 675 Ap. 201
T.E.: 70-3114 Montevideo